

ELÄMYS- JA SEIKKAILUKASVATUS NUORTEN KOKE- MANA SUOMUSSALMEN SEURAKUNNASSA

Mikko Heikkinen

Opinnäytetyö, syksy 2013

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Pieksämäki

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kristillinen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) +

Kirkon nuorisotyönohjaajan vir-
kakelpaisuus

TIIVISTELMÄ

Heikkinen, Mikko. Elämys- ja seikkailukasvatus nuorten kokemana Suomussalmen seurakunnassa. 47 sivua, 5 liitettä. Pieksämäki, syksy 2013.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, Sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön pääasiallinen tutkimustehtävä oli selvittää, miten nuoret kokevat ja mitä he ajattelevat elämys- ja seikkailukasvatuksesta ja kuinka he haluaisivat sitä kehittää. Tavoitteena oli tarkastella, miten nuorten kokemat ja ajattelemat asiat vaikuttavat heidän kehitykseensä. Tämän kautta voisi kehittää toimintaa ja lisätä nuorten positiivisia kokemuksia. Tutkimus tehtiin Suomussalmen seurakunnan kanssa yhteistyössä isokoulutuksen yhteydessä.

Tutkimuksessa käytettiin laadullista tutkimusmenetelmää. Aineisto kerättiin käyttämällä teemahaastattelua, joka suoritettiin neljänä kolmen hengen ryhmähaastatteluna. Aineisto litteroitiin ja litteroitu aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä.

Nuoret kokivat elämys- ja seikkailukasvatuksen kautta yhteisöllisyyttä sekä voimaantumisen kokemuksia. Nuoret ajattelivat elämys- ja seikkailukasvatusta rohkaisevana, ja heidän ajatuksistaan nousi positiivisuus kasvatusta kohtaan. Nuoret halusivat kehittää elämys- ja seikkailukasvatusta lisäämällä toimintaa ja mahdollistamalla sen kaikille.

Tuloksia tarkastellessa suhteessa nuoren psyykkiseen ja sosiaaliseen kehitykseen voidaan todeta, että nuorten kokema yhteisöllisyys ja voimaantuminen vaikuttavat psyykkiseen ja sosiaaliseen kehitykseen positiivisesti. Nuorten ajatuksista nousee rohkaisevaisuus sekä positiivisuus vaikuttavat myös nuoren psyykkiseen sekä sosiaaliseen kehitykseen rakentavasti. Nuorten halu lisätä toimintaa ja halu saada se mahdolliseksi kaikille voi kertoa, että nuoret ovat löytäneen toiminnan kautta sen hyvät vaikutukset sekä huomanneet sen auttavan ongelmissa.

Asiasanat: elämyspedagogiikka, seikkailukasvatus, nuoret, psyykinen kehitys, sosiaalinen kehitys

ABSTRACT

Heikkinen, Mikko. How the youth considers experience pedagogy and adventure education in parish of Suomussalmi. 47 pages, 5 appendices. Language: Finnish. Pieksämäki, Autumn 2013.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The main aim of this thesis was to find out how the youth consider experience pedagogy and adventure education, what they think about it, and how they would like to develop it. The purpose was also to find out how the experiences and thoughts of the young affect their development. Based on this knowledge the activities organized in parish youth work could be improved and positive experiences could increase. The thesis was carried out in cooperation with the parish of Suomussalmi.

This study is a qualitative research. The material was collected by interviewing four groups of three youngsters from Suomussalmi parish. Interviews were transcribed and the data was analyzed using content analysis.

The results showed that the youth experience the feeling of community and empowerment through experience pedagogy and adventure education. They also consider that it encourages and brings positive energy. Youngsters aimed at developing these activities by increasing them, and making the activities accessible to everyone.

In conclusion, feeling of community, empowerment, encouragement and positive energy can affect constructively in the mental and social development of the youth. The need to increase activities and the need of making it possible for everybody may indicate that the youth have found the good effects of this method by doing the activities and they have noticed that this method is useful.

Keywords: Experience pedagogy, Adventure education, Youth, Mental development, Social development.

SISÄLLYS

1 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA	5
2 NUORUUTTA JA SEIKKAILUA.....	7
2.1 Nuori ja nuoren kehitys	7
2.2 Elämys ja seikkailu osana kasvua.....	10
3 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUKSEN TAVOITTEET	17
4 TUTKIMUSYMPÄRISTÖ JA MENETELMÄT	18
4.1 Tutkimuksen kohderyhmä ja ympäristö	18
4.2 Tutkimusmenetelmä	19
4.3 Aineiston kerääminen	20
4.4 Aineiston analysointi	21
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET	22
5.1 Elämys- ja seikkailukasvatus nuorten kokemana	22
5.2 Elämys- ja seikkailukasvatus nuorten ajatuksissa	25
5.3 Lisää elämyksiä ja seikkailua	28
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	30
6.1 Elämyksistä ja seikkailusta eväitä kasvuun	30
6.2 Elämyksien ja seikkailun rohkaisevat kokemukset ja positiivinen lataus	32
6.3 ”Toimintaa lisätessä kaikki hyvät jutut pääsee nousemaan pinnalle”	34
7 POHDINTAA	36
7.1 Opinnäytetyön eettisyys	36
7.2 Työn vaikutukset ja merkitys	37
LÄHTEET	40
LIITE 1. TEEMAHAASTATTELUN RUNKO	43
LIITE 2 TEEMANA KOKEMUKSET.....	44
LIITE 3. TEEMANA AJATUKSET	45
LIITE 4. TEEMANA KEHITYS	46
LIITE 5. HAASTATTELULUPA	47

1 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA

Suunnitelma opinnäytetyön aiheesta lähti kehittymään jo koulun ollessa alkuvaiheessa ollessani kesätöissä seurakunnalla. Olen aina ollut kiinnostunut elämys- ja seikkailukasvatuksesta, mikä johtuu varmaan hyvin pitkälti oman seurakuntani kautta saamistani kokemuksista. Kiinnostukseni aihetta kohtaan on vain kasvanut tekemieni kesätöiden kautta.

Olen itse kokenut paljon ja hyvää kyseisen toiminnan kautta, ja toiminnassa mennään kohderyhmän ehdoilla. Työssä seurakunnalla ja muissa seurakunnan toiminnoissa olen ollut mukana toteuttamassa elämys- ja seikkailukasvatusta, ja mieleeni on kehittynyt kysymyksiä ja ajatuksia siitä, miten nuoret kokevat tämän kyseisen toiminnan. Tilanteet voivat olla hyvinkin jännittäviä ja uusia nuorille ja erityisesti heille, jotka ensimmäistä kertaa ovat mukana kokemassa elämys- ja seikkailukasvatusta. Toiminnan yhteydessä kokemusten käsittely on hyvin tärkeässä roolissa, ja tätä kautta saadaan palaute nuorten kokemusten kautta. Mutta miten usein nuori jättää sanomatta suuremmissa ryhmissä miltä oikeasti tuntuu? Kuinka suuri on ryhmän paine palautteen antamisen yhteydessä? Tästä syntyy hyvän, oikean ja rehellisen palautteen saamisen ongelma. Elämys- ja seikkailukasvatuksesta saatava palaute on hyvin tärkeää toiminnan suunnittelulle ja sisällylle.

Opinnäytetyössä keskityn nuorten kokemuksiin ja ajatuksiin elämys- ja seikkailukasvatuksesta seurakunnan nuorisotyössä ja siihen millaiset vaikutukset niillä on nuorten sosiaaliseen ja psyykkiseen kasvuun ja kehitykseen. Nuorten kanssa toimintaa harjoittaessani tulevana sosionomina ja kirkon nuorisotyönohjaajana minun on hyvin tärkeää tietää, mitä nuoret ajattelevat kyseisestä toiminnasta ja miten he kokevat sen. Elämys- ja seikkailukasvatuksessa korostuu myös ohjaajan ammattitaito ja täytyy muistaa, että kun edessä on uusi tilanne, toiminta ei koskaan ole samanlaista kuin edellisessä tilanteessa. (Suomen nuorisokeskukset 2011). Oikeanlaisen ja rehellisen palautteen avulla voidaan ehkä tulevat vastenmieliset ja pelottavat kokemukset muuttaa kasvattaviksi ja opettaviksi kokemuksiksi.

Opinnäytetyön alussa teoriaosuudessa tarkastelen nuoren sosiaalista ja psyykkistä kehitystä ja elämys- ja seikkailukasvatusta. Kirjallisuuden ja muun aineiston pohjalta avaen osuudessa elämys- ja seikkailukasvatukseen keskeisesti liittyviä käsitteitä. Suoritan tutkimukseni laadullisena tutkimuksena ja seuraavassa luvussa kuvaankin tutkimusympäristöä, tutkimuksen toteutusta ja laadullisessa tutkimuksessa käyttämiäni menetelmiä aineiston keräämiseen ja sen analysointiin. Lisäksi avaen tutkimukseni tavoitteita ja tutkimustehtävää. Opinnäytetyön viimeisissä kappaleissa käsittelen tutkimuksen tuloksia teemoittain, jotka jaoin tutkimuskysymyksieni pohjalta. Johtopäätöksissä pohdin tutkimuksen tuloksia ja tarkastelen niitä suhteessa nuoren psyykkiseen ja sosiaaliseen kehitykseen. Lopussa pohdin vielä tutkimuksen eettisyyttä ja luotettavuutta sekä opinnäytetyöni mahdollisia vaikutuksia.

2 NUORUUTTA JA SEIKKAILUA

2.1 Nuori ja nuoren kehitys

Nuoruus on lapsuuden ja aikuisuuden välille sijoittuva psyykinen kehitysvaihe. Nuoruutta nykyisen käsityksen mukaan pidetään tutkimuksissa sijoittuvaksi ikävuosien 12–22 välille. Nuoruus voidaan jakaa myös ajanjaksoihin. Eri tutkijat määrittävät nämä ajanjaksot hieman eritavalla. Jaksoina on pidetty muun muassa esinuoruutta, varhaisnuoruutta, keskinuoruutta ja myöhäisnuoruutta. (Kinnunen 2011, 22.) Tässä työssä rajaan kohderyhmäni 15–18-vuotiaisiin nuoriin. Nuoruus on tärkeä portti lapsuudesta aikuisuuteen, ja nuoruuden aikana olemme erityisen herkkiä ympäristölle missä elämme. Nuoruuden aikana kokemusten merkitys korostuu, niin hyvässä kuin pahassa.

Nuoren kehitys voidaan ikäkausien perustella jakaa osiin. Nuoren kehitys ja muutokset nuoruudessa ovat paljolti muutoksia kehossa ja persoonallisuudessa, mutta nuoren kehitykseen vaikuttavat paljon myös yhteiskunta ja muut ihmiset nuoren ympärillä. Aikakausista huolimatta sosiaaliset suhteet, verkostot ja tuki ovat nuorelle erittäin tärkeitä nuoruuden läpikäymisessä ja kehityksessä. Usein yksikin läheinen ihmissuhde auttaa nuorta selviytymään vaikeuksista, mutta nuorella olisi tärkeää saada läheisyyttä myös muulta, kuten lähipiirin ulkopuolelta. (Aalto 2003, 3–4.) Sosiaalinen kehitys on tärkeä osa nuoruutta ja auttaa nuoren kasvamista yhteisön jäseneksi. Verkostot ja ihmissuhteet ovat tukena sosiaalisessa kehityksessä, ja niiden puuttuminen tai niistä syrjään jääminen hankaloittaa nuoren kehitystä. Verkostot ja ihmissuhteet auttavat nuorta selviytymään yhteiskunnan haasteista ja omaksumaan miten yhteiskunnassa tulisi elää.

Ihmisen persoonallisuuden päävahvuuksien kehittyminen on psykoanalytikko Erik H. Eriksonin kuvaamana yhteisöllinen tapahtuma. Erikson nostaa esille lapsen ja lapsen huolehtijan välisen vastavuoroisuuden tärkeyden luottamuksen syntymiselle. Kun nuoruuden kehitykselle luodaan perustaa jo pienenä lapsena, niin luottamuksen kehityksen kannalta lapsen on tärkeää käydä perusluottamuksen ja perusepäluottamuksen ristiriita turvallisessa vuorovaikutuksessa. Toivo, yksi eriksonilainen perusvahvuus saavutetaan luottamuksen kehittyessä, ja se auttaa elämän aikana monissa toistuvissa kriisivaiheissa. (Hyypä 2002, 157.)

Vertaiset ovat nuorelle suunnilleen samanikäisiä ja suunnilleen samalla kehityksen tasolla olevia henkilöitä (Salmivalli 2005, 23). Monissa vanhemman kehityopsykologian teoriassa vertaisten tukea ei pidetty kehityksen kannalta tärkeänä. Suhde vanhempiin koettiin tärkeämmäksi tekijäksi. Kuitenkin psykoanalyttikko Peter Blos (1967) piti vertaisten kanssa luotuja suhteita tärkeänä. Suhteet vaikuttivat nuoruusiän ”toiseen individualisointiprosessiin” eli ne mahdollistivat nuoren irtautumisen lapsuudenperheestä. (Salmivalli 2005, 16.)

Nuoren kehitystehtävät eli kehityksen kannalta oleelliset haasteet ovat osa tyydyttävää ja terveellistä kasvamista yhteiskunnassa. Kehitystehtävissä nuori kokee haasteita muun muassa sosiaalisella tasolla (Aalto 2003, 3). Sosiaaliset taidot ovat käyttäytymistä, joka on hyväksyttävää ja johtaa hyväksymiseen. Sosiaalisiksi taidoiksi voidaan kutsua myös muun muassa toisen huomioimista, kuten avun tarjoamista, itsesääteilykykyä ja tottelevaisuutta (Salmivalli 2005, 86). Sosiokognitiivisilla taidoilla nuori pystyy tekemään oikeita havaintoja, päätelmiä ja tulkintoja sosiaalisissa tilanteissa. Nuoret tulkitsevat eritasoisesti toisten tunteita, aikomuksia ja ajatuksia, ja he osaavat sitä kautta käsittää omien tekojensa ja toimintojensa seurauksia (Salmivalli 2005, 87).

Symbolinen interaktionismi oli 1930-luvulla tunnettu teoria, jonka mukaan vertaisten kanssa muodostettujen vuorovaikutusten kautta lapsi oppi tarkastelemaan itseään subjektina sekä objektina. Samoin vuoden 1953 Harry Stack Sullivanin interpersoonallinen teoria piti tärkeänä nuoren vertaissuhteita hyvinvoinnin edistämiseksi. Nuoruusiässä vertaisryhmään kuulumisen merkitys korostuu. Ryhmän kautta nuori voi muodostaa ystävyyssuhteita ja niissä nuori saa kokea välittämisen tunnetta ja tukea. Ystävyyssuhteissa nuoren sosiaaliset taidot kehittyvät, ja suhteet voivat auttaa nuorta vaikeinkin hetkinä. Myös nuorten keskenään selvittämät konfliktitilanteet auttavat nuoria oppimaan toisistaan ja itsestään. Nuoret joutuvat katselemaan asioita eri näkökulmista ja myös ymmärtämään toisen osapuolen näkökantoja. Eriävien näkemysten perustelu ja konfliktien ratkominen vertaisten kanssa auttaa kehityksessä, mutta myös yhteistyö nuorten kesken mahdollistaa sosiaalisten taitojen omaksumisen. (Salmivalli 2005, 17.)

Nuoruusiän kehitykseen liittyy psyykkistä kypsyttämättömyyttä. Tutkijan tulee tuntea ja ymmärtää nuoruusiän liittyviä normeja ja normaaleja piirteitä, ja tärkeintä on ymmärtää nuoruus kehitysvaiheena myös mielen ja ”päänsisäisen” kehityksen osalta. Nuoren

mieliala vaihtuu nopeasti ja nuoruudessa ajatukset ja maailman käsitys ovat välillä nuorelle itsellekin vaikea ymmärtää. Nuoren psyykkisessä kehityksessä tulee ottaa huomioon myös yksilölliset erot. Nuoren psyykkiseen kehitykseen liittyy osana persoonallisuuden ja identiteetin kehittyminen. Nuoren mielen kehitys riippuu myös paljon ympäristöstä. Jokainen nuori ja varhaisaikuisen kasvaa tiettyjen kehityskriisien läpi, ja ympäristö voi auttaa nuorta selviytymään näistä kriiseistä ja auttaa nuoren psyykkistä kehitystä. (Kinnunen 2011, 22–24.) Ympäristö- ja perhemuuttajat ovat monella tavalla yhteydessä nuoren kasvun myötä lisääntyvään itsetuntemukseen, emotionaaliseen eriytymiseen ja kognitiivisten valmiuksien kehittymiseen (Hartikainen & Toskala 2005, 68).

Perusta nuoren psyykkiselle kehitykselle muodostuu jo lapsuuden aikana. Nuoruuden aikana on mahdollista korjata traumaattisten kokemusten vaikutuksia paremmin kuin vanhemmalla iällä. Nuoruuden todetaan olevan käyttäytymisen muodostuksen aikaa, ja esimerkiksi oikeudenmukaisuuden käsitys kehittyy nuoruusiän aikana. Nuori on kehityksen tilassa, ja kehitykseen voi vaikuttaa. (Kinnunen 2011, 24–25.) Nuoruuden kolme keskeisintä kehitystehtävää ovat: nuoren itsenäistyminen ja irtaantuminen vanhemmista, oman muuttuvan kehon hyväksyminen ja identiteetin löytäminen. Identiteetin löytäminen pitää sisällään minäkuvan lisäksi muun muassa oman maailman kuvan ja arvot, elämänfilosofian, itselle luontaisen tavan elää ja toimia sekä itsetunnon. Nuoren kehitykselle on tärkeää, että nuori itsenäistyy ja sitä kautta hänestä tulee oman kehonsa ja mielensä herra. (Kinnunen 2011, 25.)

Nuoren identiteetin muodostumisessa kulttuurilla ja yhteiskunnallisilla rakenteilla ja arvoilla on suuri merkitys. Yksilön perimän ja alttiuden tai ympäristötekijöiden vaikutuksen suuruuden käsitys on vaihdellut aina ajan, juuri kulttuurin sekä tutkijoiden lähestymistavan perusteella. Nuorten haaveet ja tavoitteet mitä kohti he matkaavat voivat olla paljoltikin erilaisia, koska ulkoiset ihanteet, vaatimukset ja toiveet vaikuttavat niihin. Ja jokaisessa kulttuurissa vaikuttavat erilaiset ihanteet, vaatimukset ja toiveet. (Kinnunen 2011, 27.)

Varhaisnuoruuden sosiaalisissa suhteissa onnistuminen ja onnistumisen kokemukset kehittävät pysyvyyden tunnetta. Jos taas varhaisnuori jää ilman onnistumisen kokemuksia ja ei onnistu luomaan suhteitaan toisiin, hän kokee alemmuuden tunteita. Kun nuori löytää itsensä ja tapansa elää ja muut hyväksyvät sen, niin nuoren identiteetti vahvistuu.

(Kinnunen 2011, 25–26.) Keskeistä minäkäsityksen rakentamisessa on pyrkimys siihen, että se hyväksyttäisiin. Silloin koetaan oma identiteetti tarpeeksi positiiviseksi ja arvokkaaksi saamaan muilta tukea (Hartikainen & Toskala 2005, 71).

Tietoisuus minätietoisuudesta on oleellinen itsesäätelyn taso, joka saavutetaan nuoruusiässä refleksiivisten kykyjen kasvaessa. Tällä tarkoitetaan kykyä ajatella mitä ajattelee, kykyä erotella mentaalisia prosesseja. Tässä vaiheessa minän rajojen säätely myös muuttuu refleksiiviseksi. Tästä johtuen nuoren käsitys itsestään ei ole enää niin riippuvainen siitä, mitä välitöntä palautetta muut antavat. Kuitenkin ihmissuhteiden solmimisen niiden ylläpitämisen ja katkeamisen yhteydessä tunnemme emotionaalista haasteita, koska läpi aikuisuudenkin tärkeät ihmissuhteet ovat keskeisiä ihmisen jäsentäessä tietoa itsestään. (Hartikainen & Toskala 2005, 72.)

2.2. Elämys ja seikkailu osana kasvua

Elämys- ja seikkailukasvatus pyrkii nuoren oman identiteetin etsimiseen ja nuoren itseluottamuksen vahvistumiseen. Samalla nuori oppii havainnoimaan tunteitaan ja hyväksymään ne. Toiminnan kautta nuori saa intensiivisiä kokemuksia ja rohkeutta kohdata uusia asioita. Itseluottamuksen kautta nuori oppii myös luottamaan omiin päätelmiin ja ratkaisuihin. Toimintaan sisältyy yksilön oma kehitys ja ulkoapäin tuleva ohjaus. Elämys- ja seikkailukasvatukseen kuuluu keskeisenä usko ihmisten kykyyn itseohjautua. Ohjaus on toiminnassa tärkeää tukemista ja se luo turvaa, mutta liiallinen kontrollointi ei anna nuorelle mahdollisuutta kokea itse ja rajaa ulos mahdollisuuden nuoren asettaa itse omat rajansa ja tavoitteensa. Nuoren itse säätelämä kokemus on tärkeä osa elämys- ja seikkailukasvatusta. Nuorelle itselle on tärkeää päästä oivaltamaan ja ratkaisemaan ongelmat ja tehtävät, ja he myös oppivat ollessaan väärässä. Yhteistoiminnan avulla ryhmässä nuoret voivat ratkaista ongelmatilanteet. Reflektio toimii lopuksi apuna nuorelle sisäistää opittuja asioita. (Bowles & Telemäki 2001, 30–33.)

Seikkailukasvatus voidaan määritellä kokemukselliseksi ja elämykselliseksi käytännön kasvatukseen menetelmäksi. Haasteelliset toiminnot pääosin luonnossa muodostavat persoonallisuuden, sosiaalisuuden ja kasvatuksen kehitykselle hyvät puitteet (Bowles & Telemäki 2001, 24). Menetelmässä pyritään rakentamaan yksilön kasvua ja oppimista toi-

vottuun suuntaan käyttämällä hyväksi seikkailutoimintaa. Seikkailukasvatus on käyttökelpoinen ilmaus kasvatustoiminnasta, kun seikkailumenetelmän avulla vaikutetaan kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti kasvatettavan kasvuun ja kehitykseen. Seikkailutoiminta on arvokasta itsesäätelyyn ja minä hallintaan liittyvää toimintaa. Elämyspedagogiikka on kasvatustieteellis-pedagoginen käsite kasvatustieteessä, jota seikkailukasvatus edustaa. (Karppinen 2010. 118, 125.)

Forssi ja Jokinen (1997) selvittivät tutkimuksessaan mitä seikkailukasvatus on ja mitä osa-alueita siihen katsotaan kuuluvan. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää mitä ihmis käsitystä seikkailukasvatus välittää. Tutkimuksen taustalla pidettiin oppijan kokonaispersoonallisuuden kehittymistä tukevaa kokonaisvaltaista kasvatusta. Tutkimusaineistona olivat seikkailukasvatusta käsittelevät dokumentit, ja aineistoa käsiteltiin laadullisesti sisällön analyysin ja käsitekarttatekniikan avulla. Näiden menetelmien tarkoitus oli nostaa esille ymmärrystä, tulkintaa ja kuvaa seikkailukasvatuksen olemuksesta. Tutkimus osoitti, että seikkailukasvatus on yksilön kokonaisvaltaisen kasvun tukemista ryhmässä haasteellisessa toiminnassa. Tutkimuksen mukaan seikkailukasvatus pyrkii myös siihen, että yksilön suhde itseensä sekä ryhmään voisi kehittyä onnistumisen kokemuksen kautta.

Yhteisökasvatuksen läheisiä piirteitä ovat vuorovaikutustilanteiden tasa-arvo, nuorten ajatusten, tarpeiden ja toiveiden keskiössä oleminen, ja niistä keskusteleminen ja yhteinen päätöksenteko. Elämyspedagogiikkaan liitetään kiinteästi yhteisöllisyys, toiminnallisuus, itsensä löytäminen sekä itsekuri ja vastuullisuus. Seikkailukasvatus on pääosin ryhmätoimintana toteutettua toimintaa. Toiminnassa on mukana erityispiirteitä, jotka vahvistavat ryhmän merkitystä nuoren kasvussa. Sosiaalipsykologian osa-alueista nuoren ryhmäkäyttäytyminen nousee näkyvästi esille seikkailukasvatuksen käytännössä. (Pulkamo 2007, 504–511.)

Yhteisöllisyys käsitettä on historian saatossa muotoutunut eri yhteyksissä. Aristoteles kuvaili sen ihmisten laumahenkenä, ihmisten yhteenkuuluvuutena. Yhteisöllisyydellä on myös tarkoitettu yksilöiden ja perheiden sosiaalista vuorovaikutusta sekä ihmisten keskinäistä hyvää tahtoa. Yhteisöllisyyttä voidaan määritellä yhteiskunnan sosiaalisiin rakenteisiin juurtuneina normeina ja sosiaalisina suhteina, joiden kautta ihminen mahdol-

listaa toimintansa koordinoinnin saavuttaakseen haluttuja tavoitteita. (Hyypä 2002, 48–50.)

Nuoret ryhmätoiminnan kautta omaksuvat tapoja toimia isommissa yhteisöissä. He omaksuvat ajatuksia muiden huomioonottamisesta ja miten he ovat yhteisön jäsen. Ryhmässä toimiminen opettaa luottamusta, ja sitä miten luottamus näyttäytyy yhteisöllisyydessä. Ihmisten keskinäinen luottamus on tärkeää yhteisöllisyydessä. Suuremmissa ja pienemmissä yhteyksissä ihmisten keskinäisen luottamuksen ja yhteisöllisyyden vaaraan voidaan rakentaa paljon (Hyypä 2002, 148–146). Seikkailutoiminnan tasoina ja päämäärinä voidaan pitää vapaa-aikaa ja virkistystä, kasvatusta ja koulutusta, kasvua ja kehittymistä ja terapiaa. Yhteisöllisyyden tukemisen näkökulmasta seikkailutoiminnassa pianopisteet ovat kasvatuksessa ja koulutuksessa sekä kasvussa ja kehitymisessä. Näiden tasojen myötä saadaan mahdollisuus uusien asioiden oppimiseen yksilöllisiin ja yhteisöllisiin kasvuprosesseihin reflektoinnin kautta. (Pulkamo 2007, 512.)

Nuorelle johonkin kuuluminen ja sitä kautta syntyvä vuorovaikutus ja ryhmävoima edistävät persoonallista vapautta. Yhteisöllisyyden tulisi ohjata yksilöä kasvuun eikä tukahduttaa sitä. Yhteiskunta perustuu yhteisöllisyydestä, ja yhteisöllisyys ja siinä vaikuttava vuorovaikutus ovat merkinneet ihmiselle aina paljon. Ilman yhteisöllisyyttä ei pärjää. (Kaipio 1999, 25.)

Elämyksen on käsitteenä aika nuori, eikä sitä ole olemassa sellaisenaan edes kaikissa kielissä. Englannin kielessä *experience* viittaa kokemukseen ja saksan ja suomen kielen suoraa vastinetta on vaikea löytää. Teoreettisena terminä elämys tulee yleiseen käyttöön 1800-luvun Saksassa. Saksalaisessa perinteessä elämys viittaa välittömästi koettuun ja kestäväan ja erityisesti merkitykselliseen kokemukseen. (Väyrynen 2010, 21–22.) Suomalaisille luonto on aina ollut lähellä sydäntä ja seikkailuelementti on luonnossa hyvin näkyvillä, ja luonnosta ajan myötä seikkailullisuus on laajentunut käsitteeksi. Seikkailukasvatus tai -pedagogiikka on juurtunut Suomeen teoriana ja käytäntönä 1990-luvun alussa, ja suunta on ollut kokoajan kehittyvä ja dynaaminen. Kehityksen aikana olemme oppineet hyväksymään seikkailukasvatuksen erilaiset suuntaukset ja painotukset. (Karppinen 2010, 127–129.)

Luonnossa liikkumista tutkineiden käsitysten mukaan luonto on merkittävä liikkumisympäristö. Lisäksi luonnossa liikkuminen koetaan sosiaalisesti ja psyykkisesti tärkeäksi osaksi elämää. Kyselytutkimuksella on selvitetty ulkona liikkumisen hyvinvointivaikutuksia. Tulosten mukaan ulkoilu on suomalaisille psyykkisesti tärkeää, koska ulkona liikkumisesta saa hyviä ja tärkeitä kokemuksia ihmisen psyykkistä hyvinvointia ajatellen. Ulkoilua luonnossa pidetään rentouttavana, rauhoittavana, mutta myös piristävänä ja virkistävänä. Luonnossa koetut elämykset ovat joka kolmannella tutkimukseen osallistuneella mielessä. (Simula 2012, 32–33.)

Elämyspedagogiikasta nostetaan esiin kysymys elämyksen ja kokemuksen välisestä suhteesta. Kokemus koetaan olevan aistein välittänyt havainto, kun taas elämykseen liitetään jo laajempi sisältö tai mieli, joka on kokemuksen subjektille merkityksellinen. Elämyksen käsite voidaan liittää itse toimintaan ja kokemukseen. (Kivelä 2010, 52.) Elämyspedagogiikan historialliset juuret ovat henkítieteellisen pedagogiikan ja psykologian perusteissa. Elämyksen kokeminen on yksilöllistä oivaltamista merkittävästä tapahtumasta. Elämys voidaan liittää kasvatukseen ja opetukseen liittyvän vuorovaikutuksen tavoitteeksi. Elämyspedagogiikassa tärkeää on korostaa aistien harjaantumista sekä tunteiden merkitystä ja osuutta yksilön toiminnassa ja kasvatuksessa. (Karppinen 2007, 79.)

Seikkailukasvatuksesta puhuttaessa ja siihen liittyvässä kirjallisuudessa esiin nousevat termit itsetunnon vahvistaminen, aloitteisuus, vastuullisuus ja sosiaaliset taidot. Nykyisin nuorisotyössä seikkailukasvatuksen kuvauksessa esiin nousevat fyysiset haasteet, kuten esimerkiksi melonta ja kiipeily. Mutta voiko ilman fyysisiä haasteita olla seikkailukasvatusta? Viimeisten vuosikymmenten aikana on etsitty kuitenkin kokonaisvaltaisempia lähestymistapoja seikkailukasvatukseen, jossa älyllisen, emotionaalisen, henkisen ja fyysisen kehityksen osa-alueita tasapainotettaisiin. Perinteisen fyysisen toiminnan kuten kiipeilyn lisäksi kasvatukseen on lisätty sosiaalisia, luovia ja emotionaalisia tehtäviä ja harjoituksia. Seikkailukasvatus on siis fyysisen seikkailun, riskien ottamisen, haasteiden kohtaamisen ja niiden pohdinnan lisäksi myös uusia tilanteita ja ympäristöjä, aloitteellisuutta ja luovuutta kehittäviä pelejä ja tehtäviä sekä metaforien ja kokemusta purkavia harjoituksia. (Pulkamo 2007, 497–498.)

Edellisessä kappaleessa mainitut elämys- ja seikkailukasvatuksesta nousevat termit tukevat kokonaisvaltaista kehitystä. Itsetunto, itsearvostus, itseluottamus, minäkäsitys, emootiot päämäärät, valinta ja vapaus jäsentävät monien tutkijoiden mielestä voimaantumista. **Voimaantuminen** lähtee ihmisestä itsestään. Oma halu, päämäärien asettaminen, luottamus mahdollisuuksiin ja näkemys omasta tehokkuudesta ja itsestään ovat yhteydessä siihen. Voimaantumisteorian mukaan ihminen on aktiivinen, luova ja vapaa toimija, ja ihminen asettaa itselleen päämääriä. Voimaantuminen on jokaisen ihmisen henkilökohtainen prosessi, mutta siihen voivat vaikuttaa sosiaaliset rakenteet, toiset ihmiset ja olosuhteet. Vaikka toinen ihminen ei voi antaa voimaa toiselle, eikä toinen ihminen voi päättää toisen voimaantumisesta, niin silti sitä voidaan yrittää tukea hienovaraisilla ratkaisuilla. Tämän pohdinta osoittautuu monesti haasteelliseksi. (Siitonen 1999, 116–119.)

Voimaantumisteorian vaiheet ovat yhteydessä toisiinsa. Voimavaroja vapautuu positii-visen latauksen kautta toimintavapauden kokemuksista. Ilmapiiiri vahvistuu hyväksynnän kokemisen kautta. Voidaan siis todeta, ettei voimaantuminen ole yksisuuntaista. Voimaantumisteoria ei osoita syitä, vaikutuksia tai seurauksia, vaan se vain jäsentää voimaantumisprosessien osien välisiä merkityssuhteita. Päämäärä, kykyuskomus, kontekstiuskomus ja emootiot ovat sen osaprosesseja. Nämä tekijät eivät kuitenkaan vaikuta kaikkiin samalla tavalla. Ei tule siis ymmärtää niitä yleispätevinä tekijöinä voimaantumisessa. (Siitonen 1999, 118–119.)

Voimaantumisteoriaan kuuluu Siitosen (1999, 161–165) mukaan viisi premissiä:

- **1. premissi:** ”Voimaantuminen on henkilökohtainen ja sosiaalinen prosessi; voimaa ei voi antaa toiselle”.
- **2. premissi:** ”Voimaantuminen on ihmisestä itsestään lähtevä prosessi, jota jäsentää päämäärät, kykyuskomukset, kontekstiuskomukset ja emootiot sekä näiden sisäiset suhteet”.
- **3. premissi:** ”Voimaantuminen vaikuttaa katalyytin tavoin sitoutumisprosessiin: vahva katalyytti johtaa vahvaan sitoutumiseen ja heikko katalyytti johtaa heikkoon sitoutumiseen”.
- **4. premissi:** ”Voimaantuminen on yhteydessä ihmisen hyvinvointiin”.
- **5. premissi:** ”Voimaantuneisuus ei ole pysyvä tila”.

Yksilön voimaantuminen luo myös ryhmän voimaantumista, ja hyvinvoinnin kokemusta. Muun muassa vapaus, itsenäisyys, halu, kunnioitus, luottamus, minäkuva, sosiaalisuus, turvallisuus, avoimuus, hyväksyntä ja onnistuminen ovat merkityksellisiä hyvinvoinnin kannalta. Kollegiaalisuus, tasa-arvoisuus, kunnioitus, halu ja mahdollisuus riskien ottamiseen ovat voimaantumisen osaprosesseista esillä vaikuttamassa hyvinvointiin. (Siitonen 1999, 162.)

Asela (2011) kuvaa ja selvittää opinnäytetyössään elämyspedagogiikan ja seikkailukasvatuksen soveltuvuutta ja niiden mahdollisuuksia varhaiskasvatuksen tukena. Työn mukaan seikkailukasvatus tarjoaa monia mahdollisuuksia kasvatustyölle ja menetelmänä antaa toimintaa ohjaavalle mahdollisuuden toteuttaa tätä lasten ja nuorten ehdoilla. Tutkimuksessa käsitellään myös lapsen psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista kehitystä. Työssä tuodaan myös esille elämys- ja seikkailukasvatuksen eroja ja yhtäläisyyksiä sekä, että kyseinen toiminta antaa lapselle uusia tapoja oppia uutta elämyksen kautta.

Heikkinen ja Pitkänen (2010) suunnittelivat opinnäytetyössä elämykselliseen oppimiseen perustuvan toiminnallisen ryhmän masennuksesta kuntoutuville. Elämyspedagogiikka ja seikkailukasvatus antoivat viitekehyksen toiminnallisten menetelmien käytölle ryhmissä ja projekti toteutettiin niiden periaatteiden mukaisesti. Ryhmä toteutettiin Tarinan sairaalan aikuispsykiatrian poliklinikalla yhteistyössä sen henkilöstön kanssa. Ryhmä kokoontui kaksi tuntia kerrallaan kaikkiaan seitsemän kertaa. Jokaisella kokoumiskerralla oli käytössä oma teema ja 2–4 toiminnallista harjoitusta. Harjoitukset valittiin huomioiden kohderyhmä. Palautteen perusteella elämykselliseen oppimiseen pohjautuva ryhmä voi vaikuttaa myönteisesti masennuksesta kuntoutuvan ihmisen minäkuvaan. Opinnäytetyön tuotoksena kehitettiin opas Tarinanharjun sairaalan aikuispsykiatriselle poliklinikalle.

Elämyksellisyys ja kokemuksellisuus ovat tärkeä osa kasvua, oppimista ja kuntouttavaa työtä. Erityisesti toiminnan tärkeys ilmenee toimiessa lasten ja nuorten kanssa, jotka ovat kohdanneet vaikeuksia kasvussa ja oppimisessa. Nuorten ongelmat ovat nyky maailmassa vuosivuodelta kasvamaan päin. Kaikki nuorten kasvua ja hyvinvointia tukeva toiminta on tärkeää ja siihen tulisi panostaa. Elämys liitetään myös oleellisena osana vapaa-ajantoimintaan. Elämysten kokeminen on mielikuvituksellisen laaja. Yksilöt kokevat elämykset eritavalla. Toiselle elämys voi syntyä mietiskelyn, hiljaisuuden tai lu-

kemisen avulla. Taas toiselle elämykset syntyvät konkreettisista jännittävästä ja uudesta toiminnasta, tai extreme-seikkailusta. Elämyksiä voi myös löytyä näiden kahden ääripään väliltä. Elämyksiä koetaan myös konkreettisesti ulospäin toteutettujen järjestelyjen tai tavoitteellisten kasvatus- ja opetustoiminnan kautta. Näiden esimerkkien perusteella voidaan ajatella, että elämysten, kokemusten ja tavoitteellisen toiminnan yhdistämisessä on perusteltu monitahoinen teoreettinen ja käytännöllinen tarkastelutapa. (Karppinen & Latomaa 2007, 11–13.)

3 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUKSEN TAVOITTEET

Opinnäytetyöni käsittelee elämys- ja seikkailukasvatusta kirkon nuorisotyössä. Tutkimustehtävänä minulla oli selvittää nuorten kokemuksia, ajatuksia ja kehittämisideoita ko. kasvatuksesta. Tutkimuskysymyksiäni jäsentelin tutkimustehtävän mukaisesti kolmeen teemaan:

- Miten nuoret kokevat elämys- ja seikkailukasvatuksen?
- Mitä nuoret ajattelevat elämys- ja seikkailukasvatuksesta?
- Miten nuoret haluaisivat kehittää elämys- ja seikkailukasvatusta?

Olen pohtinut sitä, miten nuorten kokemat ja heidän ajattelemansa asiat elämys- ja seikkailukasvatuksesta vaikuttavat nuoriin itseensä. Lisäksi jotkut tilanteet ovat nopeita, ja joissakin tapauksissa aikaa ei riitä toiminnan purkamiselle, eikä nuorta ehditä kuulla nuorta tarpeeksi toiminnan vaikutuksista. Tarkoitukseni on tutkimuskysymysten avulla selvittää, millainen elämys- ja seikkailukasvatuksen rooli nuorten ajatuksissa ja kokemuksissa on ja tarkastella nuorten kokemien ja ajattelemien asioiden vaikutusta heidän kehitykseensä. Tavoitteena on myös saada menetelmän hyvät puolet vahvistumaan ja tutkimuksen avulla lisätä kyseisen toiminnan hyviä kokemuksia sekä tutkimuksen kautta kehittää toiminta. Mitä enemmän nuorten ajatukset saadaan kuuluviin, toimintaa tehdään entistä enemmän nuorten ehdoilla.

4 TUTKIMUSYMPÄRISTÖ JA MENETELMÄT

4.1 Tutkimuksen kohderyhmä ja ympäristö

Tutkimukseni kohderyhmä oli 15–18-vuotiaat Suomussalmen seurakunnan isoskoulutukseen osallistuvat nuoret. Isoskoulutuksessa on isolla osalla jo jonkinasteinen kokemus ja käsitys seikkailukasvatuksesta, koska seurakunnassamme käytetään toimintaa nuorisotyössä. Käytin aineiston keruussa teemahaastattelua pienemmissä ryhmissä. Ryhmät olivat kolmen hengen ryhmiä ja haastateltavien määrä kokonaisuudessaan 12 nuorta. Nuoret pyrin valitsemaan ryhmiin ikään ja sukupuoleen katsomatta. Valitsen haastateltaviksi nuoria, joilla on kokemusta ja käsitystä elämys- ja seikkailukasvatuksesta.

Suomussalmen seurakunta on pohjoinen seurakunta Kainuussa, joka kuuluu Kuopion hiippakuntaan ja Kajaanin rovastikuntaan. Alueellisesti seurakunta on hyvin laaja. Melkein 6 000 neliökilometrin alueelle mahtuu yhteensä viisi kirkkoa. Seurakuntalaisia on tällä hetkellä noin 8000, joka on Suomussalmen väkilukuun nähden hyvä määrä (Suomussalmen seurakunta, i.a. a.). Kotiseurakunnassani nuorisotyössä on paljon käytössä elämys- ja seikkailukasvatusta erärippikoulun, vaellusretkien ja kiipeilytoiminnan muodossa. Isoskoulutus kestää puolitoista vuotta, ja koulutuksen aikana elämyksellisyys ja seikkailu tulevat hyvin tutuksi. Suomussalmen seurakunnan nuorisotyö tekee töitä laajasti Suomussalmelaisten varhaisnuorten, nuorten ja nuorten aikuisten parissa muun muassa leiritoiminnan kautta. Suomussalmella rippikoulu on hyvin suosittua, ja nuorista reilusti yli 90 % käy rippikoulun, ja rippikoulussa sovelletaan myös paljon seikkailuaktiviteettejä (Suomussalmen seurakunta, i.a. b).

Rippikoulun jälkeinen isoskoulutus on myös suuressa suosiossa Suomussalmella. Puolitoista vuotta kestävään isoskoulutukseen kuuluu viikonloppuleirien lisäksi viikkokoulutuksia ja retkiä järjestetään ympäri Suomea muutaman kerran vuodessa, esimerkiksi seikkailukasvatukseen liittyen. Lisäksi avustustehtävät varhaisnuorten leireillä tukevat isoseksi kouluttautuvan kehitystä ja toimintaa. (Suomussalmen seurakunta, i.a. c.)

4.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimukseni menetelmänä käytin laadullista tutkimusta. Halusin tietoa, joka tuo esiin laadun ei määrää. Tarkoituksena oli hankkia tietoa haastatteleamalla nuoria elämys- ja seikkailukasvatuksesta, ja laadullisen tutkimusmenetelmän avulla voin tutkia asiaa mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 156–157.)

Halusin opinnäytetyössäni selvittää asioita elävästä elämästä ja laadullinen tutkimus sopii lähtökohdiltaan parhaiten tutkimusmenetelmäksi. Halusin nostaa nuorten kokemuksia ja ajatuksia elämys- ja seikkailukasvatuksesta esille ja laadullisella tutkimuksella voin hyvin selvittää nuorten näkökulmia elämys- ja seikkailukasvatuksesta. Todellisen elämän kuvaamiseen sisältyy ajatus todellisuuden moninaisuudesta. Laadullisessa tutkimuksessa tapahtumat muokkaavat toisiaan, tällöin voi löytyä monensuuntaisia suhteita. Arvolähtökohdat ovat tärkeässä roolissa muokkaamassa ymmärrystä tutkimistamme ilmiöistä, joten niistä ei voi irtaantua. Omasta näkemyksestä riippumaton kantaa ei pysty saavuttamaan, koska se mitä tutkimuksen tekijä tietää ja se mitä tiedetään vaikuttavat toisissaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 160–161.)

Halusin kerätä tietoa nuorilta itseltään heitä kuulemalla ja laadullisessa tutkimuksessa suositaan ihmisiltä saatavaa tietoa vaikka keskustelemalla kohderyhmän kanssa. Tutkimuksessa minulla on tarkoitus selvittää nuorten ajatuksia sekä kokemusten kautta nousevia seikkoja elämys- ja seikkailukasvatuksesta. Kohderyhmäni on tarkoituksen mukaisesti valittu ja se on oleellista laadullisessa tutkimuksessa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 164.)

Tutkimuksen teoreettisessa osiossa keskityin nuoren sosiaaliseen ja psyykkiseen kasvatukseen sekä elämys- ja seikkailukasvatukseen ja siihen läheisesti liittyviin käsitteisiin. Laadullisessa tutkimuksessa teoriaa tarvitaan ja sillä on merkitystä vaikka laadullinen tutkimus onkin empiiristä, jossa tarkastellaan havaintoaineistoa ja argumentoidaan. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 16–21.)

4.3 Aineiston kerääminen

Aineistokeruun menetelmänä käytin teemahaastattelua. Teemahaastattelulla halusin korostaa nuoren mahdollisuutta kertoa asiansa mahdollisimman vapaasti ja luontevasti. Nuorelta tulee tieto ja hän on merkityksiä luova ja aktiivinen osa teemahaastattelua. Haastattelussa pääsee nuoren kanssa kasvokkain ja nuori voi keskustella aiheesta laajemmin mitä haastattelun tekijä pystyy arvelemaan. Teemahaastattelun avulla pystyy myös selventämään tilanteessa saatavia vastauksia. Haastattelussa kuluu paljon aikaa ja tilanne saattaa olla uhkaava ja pelottava haastateltavalle, mutta teemahaastattelulla saa myös laajasti ja hyvin tietoa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 204–207.)

Teemahaastattelulla pystyin tutkimaan ja hakemaan vastauksia ongelmaani, nuorten suhtautumiseen elämys- ja seikkailukasvatukseen. Teemahaastattelu eli puolistrukturoitu haastattelu etenee tiettyjen keskeisten etukäteen valittujen teemojen ja näihin teemoihin liittyvien tarkentavien kysymysten mukaan. Teemat haastatteluun jaoin tutkimuskysymysten mukaan kokemuksiin, ajatuksiin ja kehittämiseen (LIITE1). Teemahaastattelulla pyrin löytämään vastauksia tutkimukseni tarkoituksen, ongelman ja tehtävän mukaisesti, ja etukäteen valitsemani teemat perustuivat elämys- ja seikkailukasvatuksen viitekehykseen. Menetelmänä teemahaastattelu sopii laadulliselle tutkimukselle. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 74–75.)

Teemahaastattelut toteutin pienissä kolmen hengen ryhmissä. Ryhmien määrän rajasin neljään. Pienryhmien avulla pyrin teemahaastattelussa rohkaisemaan nuoria ryhmässä kertomaan kokemuksia keskustelemaan aiheesta. Laadullisessa tutkimuksessa suositaan sellaisia metodeja missä ääni ja näkökulmat ovat keskeisiä, kuten teemahaastattelu ja ryhmähaastattelu (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 164).

Suoritin haastattelut isokoulutuksessa viikonloppuleirillä Nilsiässä. Järjestellessäni haastattelutilanteita pyrin siihen, että sujuisi mahdollisimman luontevasti ja rennosti viihtyisässä tilassa. Haastattelutilanne tapahtui erillään muista vältellen häiriötekijöitä, ja haastattelujen suorittamiseen olin varannut koko päivän aikaa. Nuoret olivat tietoisia haastattelutilanteista leirikirjeessä lähettämäni infon kautta. Suurin osa nuorista oli alle 18-vuotiaita, joten tarvitsin nuorten huoltajien luvan haastatella heitä. Lupaa anoin lomakkeella, joka oli leirikirjeessä liitteenä (LIITE5). Kaikki nuoret saivat luvan osallis-

tua haastatteluun. Haastattelutilanteet saatiin rauhassa suoritettua ja aikataulut onnistui. Nuoret olivat hieman jännittyneitä tilanteessa, mutta kuitenkin myös innoissaan.

4.4 Aineiston analysointi

Sisällönanalyysi on perusanalyysi, jota voidaan käyttää kaikissa laadullisen tutkimuksen perinteissä ja kaikki laadullisen tutkimuksen analysointimenetelmät perustuvat jollakin lailla sisällönanalyysiin (Tuomi & Sarajärvi 2002, 91). Analysointitavan valintaan liittyy yksi pääperiaate. Täytyy valita sellainen analysointitapa, jolla saa parhaiten vastauksen tutkimustehtävään. Laadullisessa tutkimuksessa analysointi on koettu hankalaksi, sillä on paljon ja tiukkoja säädöksiä tavasta ei ole. Aineistoon tutustussa ja perehtyessä tehdään jo monesti alustavia päätöksiä. Laadullisen tutkimuksen aineiston määrä ja läheisyys elämään tuovat siihen haastavan ja mielenkiintoisen tuntuman. Aineiston määrään vaikuttaa, kuinka montaa menetelmää tutkimuksen tekijän on käyttänyt aineiston kokoamisessa. Analysoinnissa täytyy käyttää järkeä, mitä tarvitsee ja mitä ei, ja kaikkea ei monesti pysty edes hyödyntämään. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 224–225.)

Analysoin tutkimukseni aineiston sisällönanalyysillä sillä halusin analysoida dokumentteja, tässä tapauksessa haastatteluja, systemaattisesti ja objektiivisesti. Ja pyrin sisällönanalyysillä saamaan keräämäni aineiston yleiseen ja tiivistettyyn muotoon ja pyrin kuvaamaan dokumentin sisältöä sanallisesti. Järjestin haastatteluilla keräämäni aineiston tiiviiseen ja selkeään muotoon. Aineiston laadullisessa käsittelyssä looginen päättely ja tulkinta ovat suuressa osassa. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä aineisto hajotetaan osiin pelkistämistä ryhmittelyä ja käsitteiden muodostamista varten. Ensin litteroin haastattelut sana sanalta ja perehdyin sen jälkeen sisältöön. Litteroituani haastattelut, jaoin aineiston teemoihin teemahaastattelurungon ja tutkimuskysymysten mukaisesti (LIITE 1). Seuraavaksi pelkistin aineiston ja listasin pelkistetyt ilmaukset. Pelkistetyt ilmaukset jaoin samankaltaisuuksien ja erilaisuuksien mukaan ja yhdistin ilmaukset alaluokiksi. Jokaisesta teemasta loin oman analysointitaulukon selkiyttämään analysointia ja taulukointia (LIITE 2–4). Alaluokista muodostui yläluokat ja kokoava käsitys aineistosta. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 103–109.)

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

5.1 Elämys- ja seikkailukasvatus nuorten kokemana

Tutkimuskysymyksiäni jaoin teemoihin, josta haastatteluissa käsittelin ensimmäisenä nuorten kokemuksia elämys- ja seikkailukasvatuksesta. Nuoret avasivat luontevasti kokemuksiaan toiminnasta ja siitä, mitä tunteita kokemus on jättänyt jälkeensä. Nuoret olivat innoissaan kertoessaan, miten he itse kokevat elämyksen ja miten kokemukset vaikuttivat heihin. Elämys- ja seikkailukasvatus on kokemuksellista toimintaa, ja siksi pidän tutkimukseni kannalta tärkeänä juuri tätä ensimmäistä teemaa. Tehdessäni haastatteluja ja analysoidessani aineistoa huomasin, miten tärkeänä nuoret pitävät kokemuksellista toimintaa. Nuoret nostivat esille kokemuksiaan ja niiden vaikutuksia heihin. Laajasti kokemuksia pidettiin positiivisina, ja nuorten mielestä kokemuksella on merkitystä. Kokemuksen merkitys koettiin tärkeänä osana toimintaa kaikkien nuorten keskuudessa ja hyvät kokemukset vaikuttivat positiivisesti.

Haastatteluista nousi esille oleellisesti ryhmähengen vahvistuminen ja muotoutuminen, sekä se miten ryhmän tuki voi auttaa hankalissa tilanteissa. On nuoria, jotka tykkäävät toimia itsenäisesti ja tehdä omia juttujaan, mutta haastattelutilanteen nuoret kaikki kokivat ryhmän vaikutuksen toiminnassa positiivisena. Kokemuksien kautta ryhmässä toimimisesta nousi esille muiden ryhmäläisten tuki, ryhmähenki ja sen muodostuminen. Nuoret nostivat haastatteluissa esille myös uuden kokemisen ryhmässä sekä sen, miten ryhmä auttaa uusien kokemusten käsittelyssä. Nuoret kokivat elämys- ja seikkailukasvatuksessa ryhmän antavan rohkeutta ja luovan yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Hyvien kokemusten elämys- ja seikkailukasvatuksesta koettiin yhdistävän nuoria. Sellaiset nuoret, joilla on kokemusta toiminnasta voivat yhdessä jakaa kokemuksiaan ja keskustella niiden pohjalta asioista.

Nuori 2: *”On tosi kiva muistella, kun silloin tein ja näin. Ne ovat tosi hyviä muistoja. Muistoista voi puhua ja kertoa toisille”.*

Nuori 4: *”Kokemusten muisteleminen ja keskustelu tuo ihmisiä yhteen”.*

Nuoret kokivat ryhmähengen muodostumisen ja ryhmän tuen tuovan yhteisöllisyyttä ja toisten kunnioittamista heidän elämäänsä. Elämys- ja seikkailukasvatus koettiin ryhmässä tekemisenä ja ryhmän muodostajana. Ryhmän muodostamiseen ja toisten huomiointiin koettiin löytyvän apuja elämys- ja seikkailutoiminnasta.

Nuori 1: *”Toiminnasta nousee yhteisöllisyys, ja tämä yhteisöllisyys näkyy normi elämääänki”.*

Nuoret kokivat elämys- ja seikkailukasvatuksen myös erilaiseksi toiminnaksi, ja haastatteluissa nousi uuden kokemuksen tärkeys. On hyvä kokeilla monenlaisia asioita elämässä ja tämän toiminnan avulla nuoret kokevat saavuttavansa uusia kokemuksia. Elämys- ja seikkailukasvatus näyttäytyy nuorille myös kokemuksena, joka on kiinnostavaa ja se vetää puoleensa. Monet nuoret odottivat kokevansa ja odottivat kokemuksilta paljon.

Monilla nousi esiin jännitys ja kynnys osallistua toimintaan, varsinkin enemmän fyysisiin haasteisiin. Jännityksen kasvaessa ja ennakkoluulojen kautta kynnys osallistua laajemmin fyysiseen seikkailulliseen toimintaan kasvaa. Nuoret nostivat haastatteluissa esille kuitenkin itsensä ylittämisen ja jännityksen voittamisen. Tämä nuorten mielestä on toiminnan vaikutusten kannalta tärkeää, että kokemuksista voi olla ylpeä.

Nuori 1: *”...mut kun mä mietin, et mitä oon tehny niin sitte tajusin, että ei-pä oo kaikki tätä tehny...”*

Haastatteluissa nuoret nostivat esille myös kokemusten kautta rohkaistumisen. Toiminnassa ovat mukana jännitys ja uuden kokeminen ja haasteet. Monille nämä tekijät ovat esteitä, joiden ylitsepääsemiseen tarvitaan rohkeutta. Kokemukset toiminnasta näyttävät nuorille rohkaisevina. Aluksi tilanteessa on jännitystä ja joissakin toiminnan muodoissa mahdollisesti myös pelkoa, mutta nuoret kokevat tekemisen avulla pääsevänsä yli näistä esteistä. Nuoret kokevat toiminnan, tekemisen kautta rohkaisevana, ja se auttaa kohtaamaan jännittävät ja uudet asiat elämässä.

Elämyksillä ja seikkailulla koettiin nuorten keskuudessa olevan merkitystä jännityksen ja uutuuden kohtaamisessa. Mutta haastatteluissa nousi esille myös pelko ja pelon voittaminen. Pelon voittaminen nousi myös keskeiseksi asiaksi, kun nuoret avasivat, miten he kokevat elämys- ja seikkailukasvatuksen. Nuoret nostivat esiin enimmäkseen fyysi-

siin haasteisiin liittyviä palkoja. Pelon voittamisen jälkeen nuoret kokivat onnistumisen tunteita ja hyvää ”fiilistä”. Kokemuksista nuoret ovat saaneet rohkeutta, ja tämä rohkeus on innostanut nuoria myös kokemaan uudestaan.

Elämys- ja seikkailukasvatuksen kautta pelon voittamisen kokemuksen rinnalla nuoret nostavat melkein tärkeämmäksi itseluottamuksen lisääntymisen ja itsevarmuuden kehittymisen.

Nuori 8: *”Itsensä ylittämisen kokemus on hiukee”.*

Nuori 12: *”Kun kokee, saa itevarmuutta ja itseluottamusta”.*

Nuori 7: *”Saavutuksista voi olla ylpeä!”*

Nuoret kokevat elämyksien ja seikkailun kautta saavansa itseluottamuksen ja itsevarmuuden kannalta tärkeitä kokemuksia. Näiden kokemusta kautta nuoret kokevat myös itsetuntonsa kehittyvän ja oppivat itsestään paljon. Toiminnan koetaan antavan mahdollisuuksia oppia itsestään ja omia rajojaan. Jännityksen ja kokemisen kautta nuoret oppivat luottamaan itseensä ja omiin ratkaisuihinsa, ja he kokevat näiden asioiden kehityksen olevan tärkeä osa elämää. Itseluottamuksen kautta nuoret kokevat kykenevänsä kokeilemaan omia rajojaan. Nuoret oppivat tuntemaan itsensä ja kokevat pystyvänsä tarkastelemaan itseään elämys- ja seikkailukasvatuksessa. Toiminnan avulla nuoret oppivat itsestään ja itsetunto kehittyi.

Nuori 3: *”... ja toiminnan avulla oppii itsestään eikä tunne itseään enää mitättömäksi.*

Haastatteluissa nousi esille myös, että nuori tekee mitä itse haluaa ja mihin itse kokee kykenevänsä. Tärkeänä kokemuksissa pidettiin juuri sitä, ettei ketään pakoteta mihinkään. Nuoret kokevat toiminnan olevan heitä varten ja he voivat itse säädellä sitä. Omiensa rajojen tunnistaminen koetaan hyvin tärkeänä toiminnassa. Kun ei pakoteta mihinkään, niin pysytään omilla rajoilla ja ei tarvitse pelon sekaisin tuntein tehdä asioita. Nuoren omilla rajoilla liikkuminen mahdollistaa hyvien kokemusten muodostumisen. Tärkeäksi nuoret kokivat myös se, että aina ei tarvitse onnistua ja virheistä oppiminen kuuluu omien rajojen tutkiskeluun.

Elämys- ja seikkailukasvatus koettiin nuorten keskuudessa ryhmähengen muodostumisen, muiden huomioimisen ja yhteisöllisyyden kannalta tärkeänä toimintana. Nuoret

kokivat myös toiminnan mahdollisuutena kasvattaa itsevarmuutta ja itseluottamusta. Elämyksen ja seikkailun vaikutus koettiin myös rohkaisevana ja opettavaisena, kuten omien rajojen oppimisena ja niiden kokemisena. Pelon voittaminen, itsensä ylittäminen ja uuden kokeminen nousivat myös keskeisinä asioina nuorten kokemuksissa esille. Mutta koettiin myös epävarmuutta luottamuksen puuttuessa ja jos ei ollut vielä itse valmis kokeilemaan uutta tai omia rajojaan.

5.2 Elämys- ja seikkailukasvatus nuorten ajatuksissa

Toisena teemana on tutkimuskysymysten mukaan nuorten ajatuksia elämys- ja seikkailukasvatuksesta. Haastatteluissa teeman mukaisesti nuoret kuvasivat ajatuksiaan kasvatuksesta ja mitä asioita halusivat nostaa esille. Suurella osalla haastateltavista oli kokemusta elämys- ja seikkailukasvatuksesta ja he perustelivat ajatuksiaan kokemusten kautta, ja loput pohjasivat ajatuksensa yleiseen käsitykseen toiminnasta sekä omiin näkemyksiinsä.

Osa nuorista ajatteli elämys- ja seikkailukasvatuksen uuden oppimisena ja kokemuksellisenä, ja toiminnan kautta ajateltiin myös syntyvän onnistumisen kokemuksia. Onnistumisen kokemusten ajateltiin syntyvän omien rajojen kokeilemisestä ja osalle pelkkä osallistuminen toi jo onnistumisen tunteen. Haastatteluissa nuoret korostivat sitä, ettei tarvitse tehdä paljoa onnistumisen kokemuksen saavuttamiseksi. Nuorten ajatuksista nousi esille, että elämys- ja seikkailukasvatus mahdollistaa onnistumisen kokemuksen monimuotoisuudellaan ja sillä, että jokainen voi hakea ja löytää omien rajojensa kautta onnistumisen.

Nuori 6: ”Tulee hyvä mieli onnistumisesta ja itsensä ylittämisestä”

Esiin nousi myös ajatusten ja käsityksien muuttuminen kasvatuksesta oman kasvamisen aikana. Aluksi kasvatusta ajateltiin ja se käsitettiin vain yhtenä kokonaisuutena tai jona-kin toimintana, mutta siihen tutustumisen ja sen vaikutuksessa kasvamisen jälkeen ajatukset ja käsitykset ovat laajentuneet. Uuden oppiminen ja itsestään oppiminen ilmeni ajatuksissa ja moni nuori ajattelikin kasvatuksen juuri opettavaisena. Monet nuoret ottivat esille ajatuksiin siitä, miten epätietoisuus on vaikuttanut ajatuksiin elämys- ja seik-

kailukasvatuksesta ja kuinka ajatukset ovat uusien opittujen asioiden kautta muuttuneet. Esimerkiksi jännitys pyörii aluksi mielessä, mutta kokemisen ja oppimisen jälkeen tietää mitä jännitys pitää sisällään. Nuoret näkivät epä tietoisuuden mahdollisuutena uuden oppimiselle.

Nuori 7: *”Kasvaessa huomannut toiminnan monenlaiset merkitykset ja...”*
 Nuori 10: *”Kokee ja oppii uutta(...)kaikkea jännää ja erilaista(...)niinku oppii uusia asioita...”*

Haastatteluissa tuli hyvin selvästi ilmi, että nuoret ajattelevat elämys- ja seikkailukasvatusta kasvattavana ja kannustavana. Monet nostivat esille ajatuksiaan siitä, miten kasvatuksen kautta onnistuu ja saa hyvän mielen, ja sitä kautta haluaa kokea uudestaan. Monet ajattelivat pystyvänsä kohtaamaan asioita uudestaan, jos on jo kerran pystynyt. Elämys- ja seikkailukasvatuksen avulla nuoret ajattelevat saavansa lisää rohkeutta. Rohkeus kannustaa nuoria haluamaan uudestaan elämyksien ja seikkailun pariin. Kasvatuksen ajatellaan kannustavan eteenpäin kohtaamaan vaikeitakin asioita, myös elämässä ja esimerkiksi koulumaailmassa. Joskus tulee eteen tilanteita, jotka vaativat ponnisteluja, ja nuoret ajattelevat elämyksien ja seikkailun kannustavan ja rohkaisevan heitä eteenpäin haastavissakin tilanteissa. On mahdollista kokea hankalat tilanteet ja kääntää ne kasvataviksi kokemuksiksi.

Nuori 9: *”Kasvattaa ihmisenä varmasti todella paljon(...)jotenkin sillee rohkenee kokeilemaan omia rajojaan...”*
 Nuori 10: *”Tekee mieli uudestaan ku on kerran kokeillu”.*

Ryhmähengen merkitys nousi esiin ihmisenä kasvamisen kannalta. Nuoret ajattelevat ryhmähengen muodostumisen ja ryhmän positiivisten tekijöiden vaikuttavan ihmiseen rohkaisevasti, kun oppii olemaan oma itsensä ryhmässä. Elämys- ja seikkailukasvatuksen kautta ajateltiin myös ryhmähengen tiivistyvän. Ryhmä kehittyy ja tiivistyy vuorovaikutuksien vallitessa. Ryhmän tiivistyminen luo tukea ja turvaa ja ryhmän jäsenet tuntevat itsensä iloisiksi. Nuorten mielestä on hienoa toimia ryhmässä ja sitä pidetään arvossa. Nuorten ajatuksissa ryhmässä tekemisen kautta oppii luottamaan ryhmäänsä ja sitä kautta ryhmähenkikin tiivistyy.

Nuori 6: *”Silleen oppii luottamaan ryhmäänsä, ku ryhmässä tekee”.*
 Nuori 7: *”Porukka hitsautuu yhteen ja...”*

Nuoret ajattelivat elämys- ja seikkailukasvatuksen mielekkäänä, positiivisena ja heidän mielestä se on myös aika suosittua nuorten keskuudessa. Nuoret kertoivat paljon positiivisia ajatuksia kasvatuksesta ja sen vaikutuksista. Heidän mielestään kasvatuksen parissa tapahtuva toiminta on todella mukavaa ja mielekästä ja siitä huokuu positiivisuus. Kasvatuksella on nuorten silmissä paljon positiivisia vaikutuksia ja näkevät sen olevan nuorten suosiossa vielä pitkäänkin.

Positiivisuuden luo kaikki se hyvä mitä kasvatuksen parissa on koettu ja nähty. Nuorten mielestä positiivinen käsitys ja kokemus kasvatuksesta, sen sisällöstä ja vaikutuksista luo sen suosion ja mielekkyyden. Nuorilla on paljon helpompaa tutustua ja hakeutua elämykselliseen ja seikkailulliseen toimintaan, kun taustalla on positiivista ajattelua. Nuoret ajattelivat kasvatuksen myös monipuolisena ja heidän mielestään monipuolisuus mahdollistaa elämys- ja seikkailukasvatuksen soveltamisen juuri kohderyhmää varten. Nuoret pitivät tärkeänä juuri heidän huomioimistaan ja, että kaikki suunniteltaisiin heitä varten ja nuorisolähtöisesti.

Nuori 7: *"Aina yhtä kivaa touhuta juttuja..."*

Nuori 11: *"On ollut aina tosi mukavaa, ku on saanu olla tekemässä..."*

Nuori 10: *"Toiminnalla on varmasti monenlaisia positiivisia vaikutuksia."*

Nuorten ajatukset elämys- ja seikkailukasvatuksesta keskittyivät kasvatuksen kasvattaviin ja kannustaviin vaikutuksiin ja kasvatusta pidettiin kokonaisuudessaan rohkaisevana. Näiden rinnalla haastatteluissa nuoret ajattelivat kokemuksellisuuden ja opettavuuden myös olevan osa ko. kasvatusta. Ryhmähengen vaikutuksia ja sen muodostumista pidettiin myös tärkeänä osana nuorten keskuudessa. Nuoret ajattelivat ryhmän tukena ja luottamuksen opettajana. Suurella osalla nuorista nousi esiin myös ajatuksia yleisestä positiivisuudesta mikä liittyy elämys- ja seikkailukasvatukseen. Se koettiin mielekkäänä, monipuolisena sekä suosittuna. Kaikkien näiden edellä mainittujen asioiden, sekä kasvattavien ja kannustavien vaikutusten yhteisestä vaikutuksesta syntyy nuorten mielestä yleisesti positiivinen käsitys ko. kasvatuksesta ja siihen liittyvästä toiminnasta.

5.3 Lisää elämyksiä ja seikkailua

Viimeinen teema koski nuorten mietteitä elämys- ja seikkailukasvatuksen kehittämisestä. Nuoret avasivat mielipiteitään omien kokemusten ja ajatusten pohjalta. Lähdin haastatteluissa tässä teemassa liikkeelle ihan perusasioilla, mitä, miten ja miksi. Mietteet kehityksestä tulivat aika helposti esille ja nuoret luonnollisesti esittivät oman näkemyksensä tähän teemaan. Kaikilla haastateltavilla nuorilla oli ryhmissään aika yksimieliset ajatukset kehittämisen suhteen. Nuoret eivät halunneet mitään suuri ja monimutkaisia muutoksia vaan pidättäytyivät suhteellisen yksinkertaisissa asioissa.

Ensimmäisenä ja ehkä laajimpana asiana ilmeni se, että miten paljon enemmän nuoret halusivat kokea elämys- ja seikkailukasvatuksen parissa. Nuoret kertoivat haluavansa lisää elämyksiä ja seikkailua kokea laajemmin kasvatuksen kaikkia mahdollisuuksia. Nuoret kertoivat haastattelussa, että eivät halua mitään suurta ja hienoa vaan ihan pieniä ja helposti luotavia juttuja lisää. Näiden kautta he kokevat saavansa lisää irti kaikesta siitä hyvästä mikä kasvatuksesta irtoaa.

Nuori 7: ”Kaikkea pientä, uutta ja simppeleitä vois kehittää...”

Nuorten mielestä elämys- ja seikkailukasvatuksen lisääminen toisi nuoria hyvin yhteen ja kaikki saisi hyviä uusia kavereita. Ammattitaitoiset työntekijät, joilla on kokemusta, tietoa ja taitoa voisivat luoda lisää elämyksiä ja seikkailua nuorten pariin. Nuoret nostivat ajatuksen esille siitä, että kaikilla nuorilla ei välttämättä ole mahdollisuutta kokea aitoja ja turvallisia seikkailullisia kokemuksia, osa syynä ammattitaidon puutteen lisäksi nuoret pitivät myös rahaongelmaa. Nuoret tarkoittivat tässä kohtaa keskustelu juuri fyysisiä haasteita ja seikkailua, esimerkiksi kiipeilytoimintaa. Perusteluna halulle lisätä elämys- ja seikkailukasvatuksen muutakin toimintaa nuoret ottivat esille näkökulman, miten kaikki hyvät puolet pääsisivät paremmin ihmisten tietoisuuteen ja kaikki se kasvatuksen positiivinen vaikutus lisääntyisi. Kaikkea positiivista toimintaa tulisi nuorten keskuudessa lisätä.

Nuori 3: ”Toimintaa lisätessä kaikki hyvät jutut pääsee nousemaan pinnalle(...)näitä juttujaha vois harrastaa enemmänki...”

Nuori 2: ”...tapaisi uusia ihmisiä ja saisi uusia kokemuksia(...)saisi lisää onnistumisen tunteita.

Elämys- ja seikkailukasvatuksellisen toiminnan lisäämisen edesauttamisena nuoret pitivät näkyvyyden laajentamista, ja jotkut innokkaan ottivat puheeksi jo mainostamisen. Elämyksien ja seikkailun hyviä puolia tulisi tuoda enemmän esille ja esitellä toimintaa laajemmin. Tällä tavoin nuorten mielestä seikkailullisen ja elämyksellisen toiminnan lisääminen mahdollistuisi myös sinne missä ei tiedetä kunnolla asiasta. Tapoja nuoret eivät lähteneet erittelemään vaan pääasiassa keskustelivat näkyvyyden lisäämisestä ja sen hyvistä vaikutuksista. Nuoria voisi myös kannustaa enemmän osallistumaan elämykselliseen ja seikkailulliseen toimintaan, ja tätä kautta myös laajeneminen olisi mahdollista.

Nuori 6: *”Tähän voisi kannustaa enemmän ja tuoda asiasta esille hyviä puolia.”*

Kehityksen teeman yhtenä tärkeimmistä asioista oli toiminnan mahdollistaminen kaikille. Nuoret kokivat haastatteluissa, että olisi hyvin tärkeää antaa kaikille mahdollisuus kokea elämyksiä ja seikkailua. Rahan lisääminen toiminnan kehittämiseen, ammattitaitoisten henkilöiden kouluttaminen ja nuorten kannustaminen ja tukeminen voisivat antaa mahdollisuuden kaikille päästä kokemaan elämys- ja seikkailukasvatuksen positiivisia vaikutuksia.

Nuori 5: *”Kaikilla tulisi olla mahdollisuus kokea ja tähän tulisi kouluttaa enemmän ohjaajia..”*

Nuori 6: *”Tässä on kysymys rahasta ja tahdosta”*

Kehityksen näkökulmasta nuoret kokivat tärkeimpinä asioina elämyksellisen ja seikkailullisen toiminnan lisäämisen, joka nostaisi kaikki elämys- ja seikkailukasvatuksen hyvät asiat pinnalle. Sekä kyseisen toiminnan näkyvyyden lisääminen ja laajentaminen, joka lisäisi toimintaa. Tähän näkyvyyden lisäämiseen keinoina pidettiin nuorten kannustamista ja tiedon levittämistä toiminnasta. Nuoret tiivistivät teeman siihen, että kaikilla tulisi olla mahdollisuus kokea elämyksiä, ja nuorten mielestä kaikki nämä edellä mainitut asiat ovat tärkeitä siinä tavoitteessa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

6.1 Elämyksistä ja seikkailusta eväitä kasvuun

Nuoret kokivat elämys- ja seikkailukasvatuksen hyvin ryhmäyttäväksi ja ryhmähenkeä tiivistäväksi. He nostivat paljon asioita esille ryhmän positiivisista vaikutuksista. He totesivat myös, kuinka mukavaa on tehdä asioita ryhmässä ja ryhmän tuella ja miten toiminnasta nousee yhteisöllisyys. Ensimmäisen tutkimusteeman tuloksista nousi myös itsetunnon, itsevarmuuden ja itseluottamuksen kehittyminen ja rohkaisevat kokemukset.

Jo Aristoteleen mielestä yhteisöllisyys on ihmisten keskinäistä yhteenkuuluvuutta ja luonnollista laumahenkeä (Hyypä 2002, 48). Nuorten kasvussa ja kehityksessä Aristoteleen nostamalla keskinäisellä yhteenkuuluvuudella on hyvin suuri merkitys. Nuori tarvitsee sosiaalisia suhteita ja ryhmää, sillä nämä asiat ovat hyvin tärkeitä nuoren sosiaaliselle kehitykselle. Yhteisöllisyyden kautta voidaan oppia vertaisiltaan tietoja, taitoja ja asenteita sekä heidän kauttaan saadaan kokemuksia, jotka ovat nuoren hyvinvoinnin ja välittömän sopeutumisen kannalta tärkeitä. Nämä asiat tulevat myös vaikuttamaan pitkälle tulevaisuuteen. (Salmivalli 2008, 15.)

Epäonnistuminen sosiaalisissa kehitystehtävissä voi aiheuttaa nuorelle pahaa oloa ja epäonnistumisen tunteita, mutta ihmissuhteet, sosiaalinen tuki ja verkosto voivat auttaa nuorta onnistumaan näissä kehitystehtävissä (Aalto 2003, 3–4). Nuoren kehitykselle hyvin tärkeitä asioita ovat yhteisöön kuuluminen ja sosiaaliset vuorovaikutukset. Yhteisöllisyys ja ryhmän vaikutus tukee nuoren sosiaalista kehitystä, ja nuori oppii elämään yhteiskunnassa muiden kanssa vuorovaikutuksessa. Tämä estää nuoren yksinäistymistä ja tämä ehkäisee monia nuoren kehitykselle haitallisia tekijöitä.

Yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuus ovat nuorten elämässä keskeisiä asioita. Nuorten kehittyminen vuorovaikutusten luomisessa vaatii onnistumisen kokemuksia juuri edellä mainituissa sosiaalisissa kehitystehtävissä. Yhteisö ja kaverit nuorten ympärillä auttavat nuoria kehittymään sosiaalisissa tilanteissa ja luomaan ystävyysuhteita. Nuorten kokema yhteisöllisyys elämys- ja seikkailukasvatuksen parissa voi vaikuttaa positiivisesti nuorten sosiaaliseen kehitykseen.

Yhteisöllisyyden tukema sosiaalinen kehitys mahdollistaa myös nuorten oikeiden päätösten tekemisen ja turvallisen kaveriporukan löytämisen. Vaikka nuoruudessa kehitys tapahtuu kehossa ja persoonallisuudessa ja silti kehitykseen vaikuttavat paljon ulkoiset tekijät, ja nuorten tekemien ratkaisujen taustalla suuressa roolissa ovat ympäristö ja sen arvot (Aalto 2003, 4). Nuoret voivat oppia elämysten ja seikkailujen kautta mitkä tekijät muodostavat turvallisen ryhmän ja kaveriporukan. Ja hyvät sosiaaliset suhteet voivat auttaa myös nuoria keskeisissä kehitystehtävissä (Aalto 2003, 4).

Nuorten elämys- ja seikkailukasvatuksesta esille nostama yhteisöllisyyden kautta kehittyvä sosiaalisuus voi tukea myös nuoren henkistäkin hyvinvointia. Kuuluminen ryhmään antaa nuorelle mahdollisuuden olla mukana jossakin, ja nuoret kokevat itsensä osaksi kaveriporukkaa ja yhteisöä. Nuori kokee itsensä hyväksytyksi ja itsekunnioitus lisääntyy jos ihmiset ympärillä hyväksyy hänet (Aalto 2003, 4). Nuorelle syntyy alemmuuden tunteita, mikäli hän kokee epäonnistuvansa sosiaalisesti eikä pääse osaksi kaveriporukkaa, ja muiden hyväksyntä nuoren omille ratkaisuille sen sijaan tukee nuoren identiteettiä (Kinnunen 2011, 25). Ryhmissä nuoret ovat vuorovaikutuksissa toisten nuorten kanssa ja oppivat toisistaan ja toisiltaan. Sosiaaliset taidot voidaan määritellä sellaiseksi käyttäytymiseksi, joka mahdollistaa toverisuosiota. (Salmivalli 2008, 86). Sosiaalisille taidoilla nuori pääsee osaksi ryhmää ja kokee onnistumisia sosiaalisissa suhteissa, ja tämä muiden hyväksyntä tukee nuoren identiteettiä ja edistää nuoren henkistä hyvinvointia.

Elämys- ja seikkailukasvatuksesta löytyy myös eväitä nuorten psyykkiselle kehitykselle. Tuloksia tarkastellessa nuoret kokevat elämys- ja seikkailukasvatuksen tuovat itseluottamusta ja itsevarmuutta, sekä itsetunto myös vahvistuu. Kasvatuksen koetaan myös rohkaisevan nuoria kokeilemaan omia rajojaan. Näitä asioita moni tutkija pitää voimaantumista jäsentävinä käsitteinä (Siitonen 1999, 116).

Voimaantumisen kokemus vahvistaa nuoria elämässä ja auttaa heitä löytämään itsensä, mikä on osa nuoren psyykkistä kehitystä. Nuoren kehitykselle tärkeää on löytää oma identiteettinsä, ja tähän kuuluvat muun muassa minäkuva, itsetunto ja luontaiset tavat toimia. Vaiheittain etenevän prosessin kautta identiteetin saavuttaminen luo nuorelle pohjan omien päätöksien tekemiselle. (Kinnunen 2011, 25–26.)

Nuorten voimaannuttavat kokemukset ja onnistuminen sosiaalisissa tilanteissa ovat hyvin tärkeitä asioita ajatellen heidän henkisen kasvunsa kehitystä ja tulevaisuutta. Nuoret tarvitsevat kehitykselle positiivisia kokemuksia luomaan turvaa ja tukea itsensä löytämiseen. Nuori joka kamppailee itsetunto ongelmien kanssa ja on jäämässä yksin, niin hänelle onnistumisen kokemukset ja voimaantuminen ovat hyvin tärkeitä. Nuori oppii luottamaan itseensä ja uskaltaa olla oma itsensä.

Ensimmäisen tutkimusteeman tuloksista voitaisiin todeta, että nuorten kokemat asiat elämys- ja seikkailukasvatuksesta ovat tärkeitä osia nuoren sosiaalisessa ja psyykkisessä kehityksessä. Yhteisöllisyys tukee nuorta sosiaalisessa kasvussa osaksi ryhmää ja yhteisöä, sekä ryhmä ja yhteisö vuorostaan tukevat nuorta yksilöllisessä kasvussa. Nuori kokee itsensä hyväksytyksi. Itsetuntoa, itseluottamusta ja itsevarmuutta kehittävien kokemukset mahdollistavat nuoren voimaantumisen ja tällaiset positiiviset kokemukset luovat pohjaa psyykkiselle kehitykselle ja nuori voi luottaa omiin päätöksiinsä ja tämä luo pohjan itsenäistymiselle.

6.2 Elämyksien ja seikkailun rohkaisevat kokemukset ja positiivinen lataus

Toisen teeman tuloksista nousee nuorten ajatukset elämys- ja seikkailukasvatuksen rohkaisevista kokemuksista. Nuoren mielestä elämyksien ja seikkailun kautta voi kokea rohkaisevia kokemuksia ja kasvatuksella on rohkaiseva vaikutus. Nuoret pitävät myös kasvatusta mielekkäänä ja suosittuna, ja heillä kaikilla on hyvin positiivinen käsitys elämyksiin ja seikkailuun.

Nuorten nostama rohkaiseva kokemus voi vaikuttaa monella tavalla ja sitä voi kokea monella tavalla. Tuloksia tarkastellessa nuoret nostavat rohkaisevana kokemuksena pelon voittamisen ja uusien asioiden kohtaamisen. Rohkaiseva kokemus voi vaikuttaa nuoren käsitykseen itsestään, ja se luo käsitystä omista mahdollisuuksista ja kyvyistä. Ne kasvattavat myös nuoren itseluottamusta ja nuori kokee pystyvänsä asioihin mitkä on aikaisemmin tuntunut haastavilta ja jopa pelottavilta. Nuoren psyykkiselle kehitykselle edellä mainitut tekijät ovat hyvin tärkeitä. Rohkaisevat kokemukset voivat tukea minäkäsitystä, itseluottamusta ja itsearvostusta, jotka ovat määritelty voimaantumisen jäsentäviksi tekijöiksi (Siitonen 1999, 116).

Kun nuori rohkenee tekemään asioita, hän voi saavuttaa myös onnistumisen kokemuksia, ja onnistumisen kokemukset ovat tärkeitä voimaantumisen kannalta. (Siitonen 1999, 154). Rohkaisevat kokemukset kehittävät nuoren näkemystä itsestään ja omista mahdollisuuksistaan. Nuoren oma halu onnistua ja kokea asioita, voi myös kehittyä rohkaisevien kokemusten kautta. Nuori uskaltaa kokeilla ja nuori uskaltaa kohdata asioita rohkaisevien kokemusten kautta, ja haastatteluissa nuoret kuvasivatkin uusien haasteiden kokemisen yleisesti elämässä, kuten esimerkiksi koulumaailmassa.

Voimaantumisen teoriassa ihmisen näkemys omasta tehokkuudestaan ja itsestään ovat keskeisessä asemassa. Ihmistä pidetään aktiivisena ja luovana ja omien päämäärien asettaminen elämässä on myös hyvin tärkeää. (Siitonen 1999, 117–118.) Rohkaisevat kokemukset elämys- ja seikkailun parissa auttavat nuoria luomaan päämääriä itselleen ja luovat nuorelle näkemystä itsestään.

Tuloksista nousevat rohkaisevat kokemukset ja opettavaisuus voivat rakentaa nuorelle tervettä käsitystä itsestään. Nuori oppii itsestään ja voi rakentaa ehjää minäkuva onnistumisten ja rohkaisevien kokemusten kautta. Psykkiseen kehitykseen edellä mainitut asiat vaikuttavat rakentavasti, koska henkisesti tasapainoisen nuoren minäkuva on ehjä ja käsitys itsestään todenmukainen (Kinnunen 2011, 20). Rohkaisevat kokemukset antavat nuorelle mahdollisuuden kehittyä kohti ehjää minäkuva ja todenmukaista käsitystä itsestään.

Tuloksia tarkastellessa nuorten ajatuksista nousi vahvasti positiivinen käsitys elämys- ja seikkailukasvatuksesta, ja nuoret mielestä se on suosittua, mielekästä ja monipuolista. Nuoret saavat mukavan toiminnan kautta hyvän mielen ja iloa, ja hyvä mieli voi luoda tilanteisiin positiivisen vaikutuksen. Positiivisuus ja ilo voivat vaikuttaa nuoreen henkisesti ja antaa hänelle voimaa, sekä se voi vaikuttaa ympäristöön voimakkaasti.

Positiivinen lataus on tärkeä osa voimaantumisprosessia. Positiivisuus antaa mahdollisuuden uusien haasteiden kohtaamiselle, ja positiivisuuden muodostuminen näyttää nuorelle, että tässä toiminnassa on mahdollisuus voimaantumiseen. Positiivisuuden yksi määritellyistä muodoista on ”flow” eli virtauksen käsite. Virtauksen kautta nuori saa hallituista tunteistaan apua tehtävien suorittamiselle. ”Flow” tilan kautta pystyy tunteita käyttämään oppimisessa ja suorittamisessa. Positiivisuuden kokeminen omassa voi-

maantumisessa tukee nuorta onnistumisessa ja kehitymisessä. (Siitonen 1999, 152–153.) Elämys- ja seikkailukasvatuksesta nouseva positiivinen lataus voi olla osana vaikuttamassa voimaantumisen kautta nuoren psyykkiseen kehitykseen.

Tasapainoinen nuori, joka uskaltaa kohdata uusia asioita, voi onnistua myös luomaan uusia ihmissuhteita. Nuoren ehjä minäkuva ja todenmukainen käsitys itsestä, sekä itsearvostus voivat mahdollistaa sen, että pääsee osaksi kaveriporukkaa. Sekä tällöin nuori voi olla valmiimpi kehittämään sosiaalisia taitojaan ja olla osana yhteisöä. Tasapainoisella ja voimaantuneella nuorella voi olla korkea status. Korkean statuksen omaava hyväksytään ryhmään ja hän on suosiassa. Nuorille, jotka otetaan helposti kaveriporukkaan mukaa, on ominaista, että he pystyvät saavuttamaan omia tavoitteitaan ja pystyvät ylläpitämään myönteisiä suhteita. (Salmivalli 2008, 25–27.)

Nuorten mielestä elämys- ja seikkailukasvatuksessa vallitsee hyvä ryhmähenki ja se edesauttaa sen muodostumista. Ryhmässä nuori oppii sosiaalisia taitoja ja sosiaalisten taitojen kehittyminen auttaa nuoria luomaan ihmissuhteita ja verkostoa ympärilleen. Ryhmä kehittää yhdessä toimista ja kompromissien tekemistä, sekä nuori ymmärtää ja oppii omaa paikkaansa ja johtajuutta. Ryhmä tuella nuori myös irtaantuu vanhemmistaan. Ryhmän tuella nuori kehittää sosiaalisia taitojaan, ja minäkuvaansa ja ominaisuuksiaan. (Salmivalli 2008, 32–33.)

Rohkaisevat kokemukset ja positiivinen lataus ovat omalta osaltaan tukemassa nuoren henkistä kasvua. Molemmat tekijät ovat voimaantumisen kannalta tärkeitä ja voimaantuminen voi olla nuoren kehitykselle hyvinkin suuressa roolissa. Nuoren hyväksytyksi tuleminen ryhmässä ja toimiminen ryhmän kanssa voi mahdollistaa ehjän sosiaalisen kehityksen. Toisen teeman kautta nuorten ajatuksista nousseet tekijät elämys- ja seikkailukasvatuksesta voivat vaikuttaa nuoren psyykkiseen kehitykseen positiivisesti, sekä sosiaaliseen kehitykseen rakentavasti esimerkiksi ryhmän kautta.

6.3 ”Toimintaa lisätessä kaikki hyvät jutut pääsee nousemaan pinnalle”

Viimeisen teeman tuloksia tarkastellessa huomaa miten nuoret haluavat elämys- ja seikkailukasvatukselle lisää näkyvyyttä sekä nuoret haluavat kaikille mahdollisuuden kokea

elämyksiä ja seikkailua. Nuorille on tärkeää, että heidän kokemat hyvät vaikutukset leviäisivät laajemmalle. Tuloksien perusteella nuoret haluavat, että kaikkea hyvää ja kaikkea mikä auttaa kehitettäisi ja mahdollistettaisi kaikille. Tämä voi olla merkki myös siitä, että nuoret ovat perillä nuorison kasvavista ongelmista, ja haluavat auttaa. Hyvän toiminnan hyvät vaikutukset tulisi mahdollistaa ja valjastaa ongelmista kärsivien hyväksi. Nykypäivän nuoret ovat ehkä enemmän perillä ympäristöstään osaksi internetin ja muun median kautta. Ja aivan lähihistoriassa ovat tulleet sosiaalisen median väylät, joista voi nostaa esille esimerkiksi Facebookin.

Tämän tutkimusteeman tuloksista nousee esille, että nuoret tunnistavat hyvät vaikutukset ja haluavat kokea lisää elämys- ja seikkailukasvatuksen parissa. Hyviä vaikutuksia halutaan korostaa, että niistä saadaan kaikki irti. Nuoret kykenevät ymmärtämään kasvatuksen hyvät vaikutukset havainnoimalla muita ja reflektoiden omia tuntemuksiaan. Nuoren kehitykselle tärkeää on yksilöityminen, joka mahdollistaa nuoren oman mielen ja kehon hallinnan. Ja identiteetin kehittymisen kautta nuori löytää minäkuvan, itsetunnon, maailmankuvan, arvojen ja elämänfilosofian lisäksi omat tavat elää ja toimia. (Kinnunen 2011, 25.) Nuoren ehjän kehityksen ja omien tapojensa löytämisen tuloksena nuori voi tarkastella itseään muista välittämättä, ja voi oppia huomaamaan omalle kehitykselle tärkeät seikat. Elämys- ja seikkailukasvatuksen kautta nuori voi hyvin tarkastella itseään ja huomata kehitykselle tärkeitä asioita.

Nuorten halussa mahdollistaa elämykset ja seikkailu kaikille huokaa ymmärrys nykyaikajan ongelmista ja halu auttaa ongelmista kärsiviä. Ja hyvien vaikutusten huomaaminen ja niiden lisäämisen halu voi kertoa siitä, että nuoret ovat elämyksien ja seikkailun avulla oppineet huomaamaan kasvatuksen hyvät vaikutukset, ja siksi niitä halutaan lisätä entistä suuremman hyödyn saamiseksi.

7 POHDINTAA

7.1 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksen ja etiikan yhteys on kaksijakoinen. Toiselta kantilta tutkimuksen tulokset vaikuttavat eettisiin ratkaisuihin, toisaalta eettiset kannat vaikuttavat tutkimuksen tekijän työssään tekemiin ratkaisuihin. Eettisyys koskee tutkimuksen laatua ja eettisyys kiertyy tutkimuksen luotettavuus- ja arviointikriteereihin. Tutkimuksen tekijän on pidettävä huoli siitä, että tutkimus on laadukas kaikilta osin ja hyvää tutkimusta ohjaa eettinen sitoutuneisuus. Eettiset ratkaisut ja tutkimuksen uskottavuus kulkevat yhdessä, ja uskottavuus perustuu hyvään tieteelliseen käytäntöön. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 125–133.)

Opinnäytetyön tekijänä vastuu rehellisyydestä on minulla. Rehellisyys tutkimusta, teoriaa ja aineiston keräämisessä haastateltavia kohtaan edistää tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa on hyvä muistaa tutkimuksen kohdetta ja tarkoitusta, omaa sitoutumista, aineiston keruussa menetelmää ja tekniikkaa, millä perusteella haastateltavat valittiin, aineiston analyysia ja lopuksi raportointia. Kokonaisuus tulee olla uskottava, ja ymmärrettävästi tuotu esille. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 130–131.) Laadullisen tutkimuksen luotettavuudelle on tärkeää kuvata tutkimuksen toteutusta ja aineiston tuottamisen olosuhteita. Tutkimuksen tekijänä minulla tulisi mahdollisimman selkeästi kertoa lukijoille, mitä tutkimuksessa olen tehnyt ja miten olen päättänyt tuloksiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 232.)

Tutkimuksen luotettavuudelle tärkeää on kuinka tutkimuksen tekijä säilyttää objektiivisuuden, eli ei anna omien ennakkonäkemyksien vaikuttaa tutkimukseen. Tutkimuksen tekijänä minun oli ymmärrettävä ja kuunneltava tiedonantajaa puolueettomasti ja enkä saanut antaa oman kokemukseni elämys- ja seikkailukasvatuksesta vaikuttaa kuulemani ja havaintoihini. Laadullisen tutkimuksen tekijänä loin kuitenkin tutkimusasetelman ja tulkitsin sitä, joten periaatteessa väistämättä kokemukseni elämys- ja seikkailukasvatuksesta vaikuttaa hieman tutkimuksessa. Tästä syystä huomioin tämän asian pohdinnoissani tutkimuksen luotettavuudesta (Tuomi & Sarajärvi 2002, 133).

7.2 Työn vaikutukset ja merkitys

Opinnäytetyö toi minulle vastauksia asetettuihin ongelmiin ja kysymyksiin ja näiden vastausten avulla voin toteuttaa asettamiani tavoitteita elämys- ja seikkailukasvatukseen ja omaan ammatillisuuteeni liittyen. Nuorten kanssa elämys- ja seikkailukasvatusta toteuttaessani saan työstäni apua toimissani ja työn tekeminen on vaikuttanut mielestäni minun ammatillisuuteen positiivisesti. Tutkimuksen teoria osuuteen perehtyminen toi minulle uutta tietoa ennestään tietämiäni asioiden tueksi. Aikaisemman kokemukseni avulla pystyin tarkastelemaan käsittelemääni teoriatietoa uusista näkökulmista ja olen huomannut lisää elämyksien ja seikkailun monimuotoisuutta.

Opinnäytetyön avulla pystyn tarkastelemaan laajemmin elämyksiin ja seikkailuun liittyviä asioita. Koen pystyväni huomioimaan nuoren ja hänen tarpeensa paremmin ja näin ollen pystyn luomaan hyviä kokemuksia paremmin ja useimmin. Työ on lisännyt minun käsityksiä elämys- ja seikkailukasvatuksen hyvistä vaikutuksista ja työn avulla näen nyt tarkemmin myös nuorten käsityksen aiheesta. Opinnäytetyön kautta koen saaneeni lisää valmiuksia ja mahdollisuuksia nuorten kanssa työskentelyyn tulevaisuudessa.

Työn yksin tekeminen prosessina on myös opettanut. Työn alkuvaiheessa en vielä sisäistänyt sen moninaisuutta ja aluksi mietin melkein, että mitähän tästä tulee. Itseluottamus työn suhteen oli hieman kateissa. Koulun edetessä ja työn edetessä huomasin kuitenkin päässeeni jyvälle asiasta, ja kuinka tämä tulisi tehdä. Välillä vaikeiden hetkienkin joukossa koin myös oppimisen ja onnistumisen kokemuksia. Yksin tekeminen antoi vapauksia tehdä asioita omalla tavallani, mutta välillä se tuntui myös rankalta. Vaikeiden asioiden läpikäyminen prosessin aikana kasvatti ja opetti tarkastelemaan omia voimavaroja. Haastatteluja suorittaessa koin oikein rikastavia kokemuksia päästesäni nuorten kanssa kosketuksiin aiheeseen liittyen. Nihkeän alun jälkeen työn tekeminen on ollut kokonaisuudessaan positiivinen kokemus ja opettavainen.

Elämys- ja seikkailukasvatusta on tutkittu paljon erilaisista näkökulmista. Tutkimukseni kohderyhmä oli 15–18 vuotiaat nuoret ja tutkimuksen avulla sain vastauksia tutkimuskysymyksiini tältä ikäryhmältä. Elämys- ja seikkailukasvatusta nuoriin liittyen voisi tulevaisuudessa tarkastella eri ikäryhmien ja seikkailukasvatuksen eri toimintamuotojen kautta. Tulevaisuuden tutkimuksissa voisi keskittyä elämyksien ja seikkailun moni-

naisuuteen ja miten eri toimintamuodot voisivat vaikuttaa nuoriin. Jatkossa voisi tutkia esimerkiksi vaelluksen tai eräleiritoiminnan vaikutuksia masentuneiden ja syrjäytyneiden nuorten parissa. Tulevaisuudessa voisi myös tutkia elämys- ja seikkailukasvatuksen vaikutuksia päihdeongelmista kuntoutuviin nuoriin. Elämysten ja seikkailun kirjo on niin moninainen ja mahdollisuudet ovat melkein rajattomat.

Opinnäytetyön kautta voisi kehittää yleisesti toimintaa elämys- ja seikkailukasvatuksen ja nuorten parissa. Toimintaa voisi työn avulla suunnitella enemmän nuorisolähtöisesti. Tutkimuksesta nousee nuorten kokemuksia ja ajatuksia toiminnasta, joten sen avulla pääsee lähemmäs nuoren tuntemuksia toimintaa kohtaan. Työstä löytyy myös tietoa elämys- ja seikkailukasvatuksen keskeisistä asioista ja sitä kautta lukija voi tutustua hieman kyseiseen kasvatukseen. Opinnäytetyö tutustuttaa lukijan elämys- ja seikkailukasvatukseen sekä auttaa kehittämään toimintaa nuorisolähtöisemmäksi.

Elämys- ja seikkailukasvatuksen käyttö seurakunnan nuorisotyössä voi olla hyvä väline, koska kokonaisvaltaisen kasvun tukeminen on osa kirkon nuorisotyötä. Elämys- ja seikkailukasvatus antaa nuorelle tärkeitä eväitä kasvuun ja kehitykseen laajalla ikä skaalalla, ja sitä voisi käyttää varhaisnuorien sekä nuorien aikuistenkin kanssa. Kristillisten arvojen tukena elämys- ja seikkailukasvatus voi antaa nuorelle hyvät edellytykset kasvaa ja kehittyä rauhassa kohti aikuisuutta.

Osa elämys- ja seikkailukasvatuksen muodoista vaativat seurakunnan nuorisotyöntekijältä laajojakin koulutuksia. Esimerkiksi koskimelontaan ja kiipeilytoimintaan tarvitaan asianmukaiset koulutukset, jotta toiminta olisi mahdollisimman turvallista ja kehittävää. Koulutuksen maksavat ja vievät työntekijöiden aikaa, joten panostuksen täytyy olla kohdallaan toimintaa suunnitellessa. Elämyksien ja seikkailutoiminnan järjestäminen vaatii työntekijöitä asianmukaisen koulutuksen ja ajan lisäksi perehtymistä kasvatukseen ja sen mahdollisuuksiin sekä haasteisiin. Seurakunnilta toiminnan järjestäminen vaatii resursseja, joko rakentamalla omat seikkailumahdollisuudet tai järjestää toimintaa muualla. Täytyy kuitenkin muistaa, että on myös mahdollisuuksia kokea elämyksiä aivan ilmaiseksikin, kuten esimerkiksi luonto antaa meille oivat mahdollisuudet elämyksille. Tämäkin edellyttää kuitenkin ammattilaisen perehtymistä asiaan, jotta elämyksistä saadaan nuorille mahdollisimman suuri hyöty.

Työn prosessin myötä olen oppinut pitkäjänteisyyttä ja konkreettisesti tutkimuksen tekemistä. Teorian kautta minulla oli mahdollisuus tutustua lähemmin nuoren kehitykseen ja koen sen tärkeänä varsinkin nuorisotyössä. Kokonaisuudessaan kaikki edellä mainitut ovat mielestäni tärkeitä ominaisuuksia ammatillisen kasvun kannalta. Opinnäytetyön vaikutukset omaan ammatilliseen kehitykseen ja kasvuun ovat olleet huomattavat ja itse tutkimuksen ja tutkimuksen tekemisen merkitys itselle tärkeä ja opettavainen.

LÄHTEET

- Aalto, Mervi 2003. Nuorten kokema yksinäisyys ja sen yhteys tulevaisuusorientaatioon. Helsingin yliopisto. Kasvatustieteen laitos. Pro gradu–tutkielma. Viitattu: 3.10.2013. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/19905/nuorten.pdf?sequence=2>
- Asela, Marjo–Riitta 2011. Elämys- ja seikkailukasvatus varhaiskasvatuksen tukena. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu: 28.9.2013. Saatavissa: https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/29388/Asela_Marjo_Riitta.pdf?sequence=1
- Bowles, Steve & Telemäki, Matti, 2001. Seikkailukasvatuksen teoria ja käytäntö osa 1. Kajaani: Kajaanin opettajakoulutusyksikkö
- Frossi, Ritva & Jokinen, Sanna. 1997. Mitä seikkailukasvatus on? – Katsaus seikkailukasvatuksen perusteisiin. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Kasvatustieteen pro gradu–tutkielma. Viitattu: 25.9.2013. Saatavissa: http://www.outwardbound.fi/tiedostot/Kirjallisuus/Mita_on_seikkailukasvatus.pdf
- Hartikainen, Katja & Toskala Antero. 2005. Minuuden rakentuminen: Psykkinen kehitys ja kognitiivis-konstruktiiivinen psykoterapia. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskeskus
- Heikkinen, Satu & Pitkänen, Eva 2010. Elämyksellistä oppimista masennuksesta kuntoutuville – toiminnallisen ryhmän suunnittelu ja arviointi. Savonia-ammattikorkeakoulu. Hoitotyön koulutusohjelma. Sairaanhoidaja. Opinnäytetyö. Viitattu: 25.9.2013. Saatavissa: <https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/7890/oppari%2017.2.10%202.pdf?sequence=1>
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

- Hyypä, Markku T. 2002. Elinvoimaa yhteisöstä: Sosiaalinen pääoma ja terveys. Jyväskylä: PS-kustannus
- Kaipio, Kalevi 1999. Kasvattava yhteisö. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskeskus
- Karppinen, Seppo, J.A. 2007. Elämäyksestä kokemukseen ja oppimiseen. Teoksessa Seppo J.A. Karppinen & Timo, Latomaa (toim.) Seikkaillen elämyksiä. Seikkailukasvatuksen teoriaa ja sovelluksia. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 75–97.
- Karppinen, Seppo J.A. 2010. Seikkailukasvatus – erilainen tapa opettaa ja oppia. Teoksessa Seppo J.A. Karppinen & Timo Latomaa (toim.) Seikkaillen elämyksiä 2. Elämyksen käsitehistoriaa ja käytäntöä. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 118–135.
- Karppinen, Seppo, J.A. & Latomaa, Timo 2007. Elämäyksestä ja kokemuksesta teoriaa ja käytäntöä. Teoksessa Seppo J.A. Karppinen & Timo Latomaa (toim.) Seikkaillen elämyksiä. Seikkailukasvatuksen teoriaa ja sovelluksia. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 11–20.
- Kinnunen, Pirjo 2011. Nuoruudesta kohti aikuisuutta – Varhaisaikuisen mielenterveys ja siihen yhteydessä olevat ennakoivat tekijät. Tampereen yliopisto. Terveystieteiden yksikkö. Akateeminen väitöskirja. Viitattu: 5.10.2013. Saatavissa: <http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/66830/978-951-44-8624-1.pdf?sequence=1>
- Kivelä, Ari 2010. Toiminta–elämys–sivistys. Teoksessa Karppinen, Seppo J.A. & Latomaa, Timo (toim.) Seikkaillen elämyksiä 2. Elämysten käsitehistoriaa ja käytäntöjä. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 36–57.
- Lindholm, Päivi & Väisänen, Jorma 2010. Seikkailutoiminnan kehitykselliset ja terapeuttiset tavoitteet – kehityspsykologinen ja psykiatrinen näkökulma seikkailutoimintaan. Teoksessa Karppinen, Seppo J.A. & Latomaa, Timo (toim.) Seikkaillen elämyksiä 2. Elämysten käsitehistoriaa ja käytäntöjä. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 193–216
- Pulkamo, Hannele 2007. Seikkailukasvatus ja elämyspedagogiikka nuorisotyössä: Valan väline vai osallisuuden ja sosiaalisen vahvistamisen menetelmä? Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: Hakapaino Oy. 496–520.
- Salmivalli, Christina 2005. Kaverien kanssa: Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Juva: PS-kustannus.

- Siitonen, Juha 1999. Voimaantumisteorian perusteiden hahmottelua. Oulun yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Akateeminen väitöskirja. Viitattu: 7.10.2013
<http://herkules.oulu.fi/isbn951425340X/isbn951425340X.pdf>
- Simula, Mikko 2012. Luonnossa liikkumisen kulttuuriset representaatiot. Diskurssianaalyysi suomalaisten luonnossa liikkumista käsittelevistä haastatteluista. Jyväskylän yliopisto. Liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta. Akateeminen väitöskirja. Viitattu: 12.10.2013. Saatavissa:
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/37961/9789513947552.pdf?sequence=1>
- Suomen nuorisokeskukset 2011. Etusivu; Toiminta; Seikkailukasvatus; Seikkailukasvatus – mitä se on? Viitattu: 2.10.2013
<http://www.snk.fi/fi/toiminta/seikkailukasvatus/seikkailukasvatus+mita+se+on/>
- Suomussalmen seurakunta. i.a. a, Etusivu. Viitattu: 3.10.2013.
<http://www.suomussalmenseurakunta.fi>
- Suomussalmen seurakunta. i.a. b, Toimintamuodot; Nuoriso; Rippikoulu. Viitattu: 3.10.2013. <http://www.suomussalmenseurakunta.fi/6-rippikoulu>
- Suomussalmen seurakunta. i.a. c, Toimintamuodot; Nuoriso; Nuoret; Isoskoulutus. Viitattu 3.10.2013. <http://www.suomussalmenseurakunta.fi/43-isoskoulutus>
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Väyrynen, Kari 2010. Elämyksestä elämisyhteiskuntaan – käsitehistoriaa ja kritiikin lähtökohtia. Teoksessa Seppo J.A. Karppinen & Timo Latomaa (toim.) Seikkaillen elämyksiä 2. Elämysten käsitehistoriaa ja käytäntöjä. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 20–35.

LIITE 1. TEEMAHAASTATTELU RUNKO

TEEMAT

KOKEMUKSET

Miten koet elämys- ja seikkailutoiminnan...

Millaisia kokemuksia tai Kerro kokemuksistasi...

Kokemusten merkitys...

Onko positiivisia/negatiivisia kokemuksia... Millaisia...

Seurakunnan vaikutus kokemuksessa...

AJATUKSET

Mitä ajattelet elämys- ja seikkailutoiminnasta...

Onko positiivisia/negatiivisia ajatuksia... Millaisia...

Onko kokemuksella vaikutusta miten ajattelet...

Ajatuksia elämys- ja seikkailutoiminnan vaikutuksesta...

Seurakunnan vaikutus ajatuksissa...

KEHITTÄMINEN

Mitä...haluaisit kehittää seikkailutoimintaa?

Miten...haluaisit kehittää?

Miksi?

LIITE 2: TEEMANA KOKEMUKSET

TEEMA: Miten nuoret kokevat elämys- ja seikkailukasvatuksen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
<p>On se hirveän paljon hitsannut porukkaa yhteen... Kokemusten muistelu/keskustelu tuo ihmisiä yhteen... Toiminnasta nousee yhteisöllisyys... Vahvistaa ryhmähenkeä... Kasvattaa... Kiva tehdä juttuja ryhmässä... Muiden kannustus....</p>	<p>Ryhmäyttävä Ryhmähenki Ryhmän tuki</p>	<p>Yhteisöllisyys</p>
<p>Tuo erilaisen tatsin päivään... Kivaa vaihtelua... Ei tätä joka paikassa koe... Erilaista toimintaa...</p>	<p>Uuden kokeminen</p>	
<p>Kun lopulta kokeili niin halusi uudestaan... Tuli voitettua pelko... Kun voittaa pelkonsa, niin jää hyvät fiilikset... Kokemusten jälkeen en ole pelännyt... Toiminta rohkaissut hulluna...</p>	<p>Rohkaiseva</p>	
<p>Itsensä ylittämisen kokemus... Itsensä ylittäminen tuo itseluottamusta... Saavutuksista voi olla ylpeä... Saan voimaa... On mahtavaa, kun pääsee tekemään... Jännitystä täynnä... Kun kokeilee, saa itsevarmuutta ja itseluottamusta... Ei pakoteta, saa itse päättää mitä tekee...</p>	<p>Itseluottamus Itsevarmuus Itsetunto</p>	<p>Voimaantuminen</p>

LIITE 3: TEEMANA AJATUKSET

Mitä nuoret ajattelevat elämys- ja seikkailukasvatuksesta?

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
<p>Kasvaessa huomannut toiminnan oikean merkityksen... Tulee onnistumisen kokemuksia... Oppii tuntemaan itsensä... Kokee ja oppii uutta...</p>	<p>Opettava Kokemuksellinen</p>	
<p>Kasvattaa ihmisenä varmasti paljon... Pystyn nyt, pystyn jatkossakin... Rohkaisee kokeilemaan omia rajoja... Toiminta rohkaisee... Kun onnistuu, niin tulee hyvä mieli... Alussa pelkäsin, mutta kun rauhasa aloittaa niin rohkenee... Tekee mieli uudestaan kun kerran kokeilee...</p>	<p>Kasvattava Kannustava</p>	<p>Rohkaiseva</p>
<p>Toiminta ryhmäyttää nuoria... Hitsaa porukkaa yhteen... Ryhmähenki kasvaa...</p>	<p>Ryhmähenki</p>	
<p>Hyvä kun pääsee kokeilemaan... Ajattelen toiminnan rohkaisevana ja positiivisena... Aina yhtä kivaa... Toiminnan vaikutukset positiivisia... Toiminnalla on varmasti monenlaisia positiivisia vaikutuksia...</p>	<p>Monipuolinen Mielekäs Suosittu</p>	<p>Positiivinen käsitys</p>

LIITE 4: TEEMANA KEHITYS

Miten nuoret haluaisivat kehittää elämys- ja seikkailukasvatusta?

Pelkistetty ilmaus**Alaluokka****Yläluokka**

<p>Lisää laajutta... Halutaan lisää... Yleisesti lisää... Toimintaa lisätessä kaikki hyvät jutut pääsee nousemaan pinnalle...</p>	<p>Enemmän</p>	<p>Kaikille nuorille mahdolliseksi</p>
<p>Toiminnalle pitää saada enemmän mainosta... Lisää näkyvyyttä...</p>	<p>Näkyvyyttä</p>	
<p>Kaikille mahdollisuus kokea... Enemmän rahaa toiminnalle... Yleisempään käyttöön...</p>	<p>Kaikille</p>	

LIITE 5: HAASTATTELULUPA

Hei

Teen opintoihini liittyen tutkimusta nuorten kokemuksista ja ajatuksista elämys- ja seikkailukasvatukseen liittyen. Tarkoitukseni olisi haastatella nuoria kyseisestä aiheesta pienissä ryhmissä ja näillä haastatteluilla keräisin aineiston opinnäytetyötäni varten. Analysoin haastattelut lopulliseen raporttiini, mutta nuorten henkilöllisyys on turvattu.

Voiko nuorene osallistua haastatteluun elämys- ja seikkailukasvatukseen liittyen?

Ystävällisin terveisin

Mikko Heikkinen

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Pieksämäki

Sosionomi (AMK) +

Kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus